РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К-По2.бр. 10/2018
Дана 07.07.2020. године
Б е о г р а д
Устаничка бр.29

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Винке Бераха Никићевић, председника већа и судија Вере Вукотић и Владимира Дуруза, чланова већа, са записничарем Наташом Арсић, у кривичном поступку против оптуженог **Жељка Маричића**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1КЗ СРЈ а по оптужници Тужиоца за ратне злочине КТО бр.8/18 од 27.11.2018. године, измењеном дана 12.06.2020. године, након одржаног главног јавног претреса, једногласно је дана 03.07.2020. године донео, а дана 07.07.2020. године у присуству заменика Тужиоца за организовани криминал Огњена Ђукића и браниоца адвоката Гордане Божиловић Петровић, а у одсуству опт Жељка Маричића , јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

[redacted]

КРИВ ЈЕ

Што је:

За време немеђународног оружаног сукоба у Босни и Херцеговини који се водио између оружаниих формација српског, бошњачког и хрватског народа, у периоду од 1992. године до 1995. године, као припадник војске Српске Републике Босне и Херцеговине, касније Војске Републике Српске, Војна пошта 3753, поступао супротно правилима међународног права, кршећи одредбу члана 3 став 1 тачка а) и с) Женевске конвенције о заштити цивилних лица за време рата од 12.08.1949. године, (IV Женевска конвенција) и одредбу члана 4 став 1 и став 2 тачка а), Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), на начин што је:

крајем маја 1992. године, односно 30 или 31. маја, након што је од стране војске и милиције Српске Републике Босне и Херцеговине лишен слободе већи број цивила-мушкараца бошњачке националности из насеља Велагићи, Пудин Хан, Саница, Красуље, те још неколико насеља са подручја Општине Кључ и након што су ова лица спроведена у просторије Основне школе "Никола Мачкић", у Кључу, међу којима су били сведоци оштећени [redacted] окривљени је према истима нечовечно поступао, тако што их је у просторијама наведене школе, у шпалиру који је формиран до аутобуса и у аутобусу физички тешко злостављао, тукући их свом силином рукама, ногама на којима је имао војничке чизме, палицом и другим предметима по телу, упућујући при томе претње и увреде, на тај начин што је окривљени оштећеног [redacted] у просторијама наведене школе ударао у леђа, у ребра, у кичму, у седални део, палицом и ногама на којима је имао војничке чизме, те је наведени оштећени услед тога трпео болове због којих се онесвестио, затим је окривљени док је оштећени спровођен кроз шпалир грађана српске националности од просторија наведене школе до аутобуса, а пре уласка у аутобус, истог ударао у тело шакама, палицом и ногама на којима су биле војничке чизме, након чега је окривљенн ушао у аутобус за оштећеним, где је наставио да га удара у тело шакама и ногама на којима је имао војничке чизме и такође је ударао главом оштећеног по седишту аутобуса, обраћајући му се речима: "Маму ти јебем усташку, сад ћу да ти покажем", те је оштећени да би избегао ударце и услед болова покушао да се сакрије испод седишта у аутобусу, да би затим окривљени оштећеног убо ножем у леви доњи део леђа и окретао забодени нож, услед чега је потекла крв и на том месту остао ожиљак код оштећеног, те је услед наведених радњи окривљеног оштећени изгубио свест, при чему је окривљени такође када је оштећени [redacted] спровођен кроз шпалир из просторија наведене школе ка аутобусу, палицом ударио истог у десну руку, услед чега је рука отекла и била модра, затим је окривљени оштећеном [redacted] у просторијама наведене школе ставио бајонет под грло, рекао му да ће му сећи уши и "Сенаде, неће те Хилмо препознати, кољем те у заходу у шест навече", ударао га ногама у слабине, а после неког времена од наведеног, окривљени је потражио оштећеног у наведеним просторијама и питао "Кад те кољем", на шта је оштећени морао да одговори из страха: "У шест", при томе је окривљени оштећеног и другим присутним цивилима псовао турску и балијску мајку и децу, говорећи да ће за једног Србина бити убијено триста Турака, при чему је окривљени такође, оштећеног [redacted] у просторијама наведене школе најпре претресао и одузео му новац, сат и документа, да би после неког времена наведени оштећени био

прозван и морао да приђе до зида просторније где се налазио окривљени, када му је наређено да се окрене према зиду, након чега је ударан, те када је од удараца оштећени пао, одведен је у салу наведене школе, где му је после неког времена пришао окривљени и ударио га ногом на којој је била чизма у лице, услед чега му је потекла крв из ушију, уста и носа, а затим је окривљени након наведеног, дошао и у просторије основне школе у Ситници, где су из Кључа одвожени оштећени и присутнима рекао да им јебе мајку балијску, усташку и да је ово српска земља, да ће их протерати са те земље и да се никада неће вратити, те је услед наведених поступака окривљеног код оштећених лица наступило трпљење снажних телесних и душевних патњи, те је на наведени начин за време немеђународног оружаног сукоба у Републици Босни и Херцеговини, кршећи правила међународног права, окривљени нечовечно поступао према наведеним цивилима, наносећи им велики физички бол и психичке патње, које су последица повреде телесног интегритета и здравља, извршивши на тај начин и понижавање људског достојанства оштећених лица који су приликом предузимања радњи окривљеног према њима били беспомоћни, с обзиром на околности у којима су се налазили

-чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ.

Па га суд применом наведеног законског прописа и члана 5, 33, 38, 41, 42 и 43 КЗ СРЈ

О С У Ђ У Ј Е

на казну затвора у трајању од **2 (две) године**.

На основу члана 258 став 4 ЗКП-а оштећени се за остваривање имовинско-правног захтева упућују на парницу.

На основу члана 264 став 4 ЗКП, оптужени Маричић Жељко ослобађа се од дужности плаћања трошкова кривичног поступка, те исти падају на терет буџетских средстава суда.

О б р а з л о ж е њ е

Оптужницом Тужиоца за ратне злочине КТО бр. 8/18 од 27.11.2018. године, која је прецизирана дана 12.06.2020. године, оптуженом Жељку Маричићу је стављено на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 Кривичног закона Савезне Републике Југославије.

У завршној речи на главном претресу дана 02.07.2020. године, након анализе изведених доказа, ***заменик тужиоца за ратне злочине*** је навео да сматра да је током поступка несумњиво утврђено да је оптужени Жељко Маричић извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ и предложио је да га суд огласи кривим и осуди на казну затвора у трајању од 6 (шест) година, јер ће се на тај начин постићи адекватно изражавање друштвене осуде за конкретно кривично

дело и да ће се остварити праведност и сразмерност између учињеног кривичног дела и тежине кривичне санкције.

Суд је у доказном поступку саслушао оптуженог Жељка Маричића, извршио увид у: записник о саслушању окривљеног Жељка Маричића Вишег суда у Београду, одељења за ратне злочине, Пом Ук2 – По2 бр. 6/2017 од 12.05.2017. године, записник о саслушању сведока [redacted] сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 04.10.2016. године, записник о саслушању сведока [redacted] сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 12.01.2018. године, записник о саслушању сведока [redacted] сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 04.11.2016. године, записник о саслушању сведока [redacted], сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 20.03.2018. године, записник о саслушању сведока [redacted], сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 23.11.2016. године, записник о саслушању сведока [redacted], сачињен пред Управом полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-Санског кантона Министарства унутрашњих послова број 05-04/03-5-569/18 од 05.04.2018. године, записник о саслушању сведока [redacted], сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 24.11.2016. године, записник о саслушању сведока [redacted] сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 21.03.2018. године, записник о саслушању сведока [redacted] сачињен пред Управом полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-Санског кантона Министарстваунутрашњих послова број 05-04/03-5-2349/17 од 19.12.2017. године, записник о саслушању сведока [redacted], сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 20.03.2018. године, записник о саслушању сведока [redacted] сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 05.10.2017. године, записник о саслушању сведока [redacted] сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 21.03.2018. године, записник о саслушању сведока Кумалић Хамдије, сачињен пред Кантоналним тужилаштвом Унско-Санског кантона из Бихаћа број Т01 0 КТРЗ 00 15446 13 од 27.03.2018. године, Записник о извршеном вештачењу повреда [redacted] Управа полиције, Сектор криминалистичке полиције, Унско-Санског кантона Министарства унутрашњих послова Босна и Херцеговнна, број 05-04/03-5-10/18 од 08.01.2018. године, извршио увид у писмене доказе фотодокументацију бгој 210/17, Унско-Санског кантона Министарства унутрашњих послова Бихаћ Босна и Херцеговина, датум фотографисања 21.12.2017. године, датум израде 25.12.2017. године, увид у медицинско вештачење др Пашаге Бегића, сталног судског вештака од 02.01.2018. године, у акт општине Рибник, администартитва служба, Одељење за општу управу, Одсек за борачко инвалидску заштиту Република Српска, број 03/2-83-1-1/17 од 20.01.2017. године, у извештај из казнене евиденције Треће полицијске управе, Полицијска станица Кључ, Босна и Херцеговина, број 05-04/09-2-1-04-3-107(18 од 19.03.2018. године за окривљеног Маричић Жељка, Одлуку о проглашењу ратиог стања („Службени лист Републике БиХ“) број 7/92 од 20.06.1992. године, Одлуку о укидању ратног стања („Службени лист Републике БиХ“ број 50/95 од 28.12.1995. године), у уверење Центра за социјални

рад Темерин број 55320-1-193/2017 од 14.02.2017. године, у уверење Пореске управе Мнистарства финансија Републике Србије, Филијала Темерин, број 238-437-15-00117/2019- К2С01 од 29.01.2019. године, у уверење Националне службе за запошљавање, Филијала Нови Сад, Испостава Темерин, број 0417-10114-1/2019-129 од 25.01.2019. године за [redacted], у Извештај лекара специјалисте Клиничког центра Војводина – Клинике за неурологију за [redacted], у Решење АПР број БП 129924/2008 од 11.09.2008. године, у Решење Центра за социјални рад општине Темерин број 57020-381/09 од 21.09.2009. године, у Решење Основног суда у Новом Саду Посл. бр. Р2-156/15 од 04.03.2016. године за [redacted], у записник о усменој расправи састављен дана 10.12.2015. године пред Основним судом у Новом Саду у расправи предлагача Центра за социјални рад Темерин и противника предлагача [redacted] и судско – психијатријски налаз и мишљење вештака [redacted] специјалисте неуропсихијатрије и судске психијатрије за [redacted], у План услуга Центра за социјални рад општине Темерин, у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 22/2019 од 02.04.2019. године са мејл преписком са Кантоналним судом у Бихаћу, у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 22/2019 од 08.04.2019. године са мејл преписком са Кантоналним судом у Бихаћу , у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 36/2019 од 12.04.2019. године, у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 36/2019 од 20.05.2019. године са мејл преписком са Кантоналним судом у Бихаћу , у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 53/2019 од 13.06.2019. године са мејл преписком са Кантоналним судом у Бихаћу, у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 62/2019 од 05.09.2019. године са мејл преписком са Кантоналним судом у Бихаћу, у извештај из КЕ за опт. Маричић Жељка од 09.09.2019. године, у Допис Министарства правде Репулике Србије, Сектор за међународну правну помоћ од 16.10.2019. године и извод из КЕ и ПЕ за Маричић Жељка МУП-а БиХ Унско-Санског кантона број 05/04-09-2-1 од 12.09.2019. године, у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 95/2019 од 25.11.2019. године, у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 95/2019 од 04.12.2019. године, са мејлом сведока [redacted] у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 95/2019 од 12.12.2019. године, у белешку Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 95/2019 од 13.12.2019. године и у Налаз и мишљење сталног судског вештака др Бранка Мандића, психијатра, од 02.03.2020. године.

У складу са одредбом Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и чланом 9 Другог додатног протокола уз ову Конвенцију, суд је посредством видео-конференцијске везе испитао сведока [redacted] који према наводима из белешке Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп По2 бр. 22/19 са мејлом Одјела за поршку свједоцима Кантоналног суда у Бихаћу, болује од карцинома и није у стању да допутује у Београд и спреман је да сведочи из Бихаћа путем видео конференцијске везе, сведок [redacted] је испитан такође путем видео-конференцијске везе, имајући у виду да према наводима белешке Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 36/2019 од 12.04.2019. године произилази да не жели да долази у Београд и да би сведочио путем видео конференцијске везе из Кантоналног суда у Бихаћу, [redacted] који је према наводима белешке Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима Спп-По2 бр. 22/2019 од 05.04.2019. године навео да не жели да сведочи у суду у

Београду, већ путем видео конференцијске везе, а увидом у белешку Служе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима од 12.04.2019. године, навео је да планира да се одазове позиву суда када је планирано његово испитивање посредством видео конференцијске везе за дан 22.05.2019. године. Суд је посредством видео конференцијске везе испитао и сведоке [redacted], јер су исти изразили спремност да свој исказ дају само на тај начин. Путем видео конференцијске везе у својству сведока су испитани и сведоци [redacted] и [redacted], имајући у виду да је [redacted] обавестио суд да се због здравствених разлога не може одазвати позиву суда да буде испитан у Београду, те да би сведочио путем видео линка, а [redacted] је пристао да сведочи у овом поступку једино посредством видео конференцијске везе.

Суд је у доказном поступку испитао сведока [redacted], и судског вештака [redacted]

Оптужени Жељко Маричић је у својој одбрани ***датој на записнику пред судијом за претходни поступак дана 12.05.2017. године*** негирао да је извршио кривична дела која му се стављају на терет. Навео је да у мају месецу 1992. године није имао додирних тачака са основном школом "Никола Мачкић". Није могао да се сети да ли је у том периоду био на територији општине Кључ, али је повремено из Куле долазио кући на викенд. Истакао је да [redacted] не познаје, нити је икада узимао новац или злато, нити улазио у било какав аутобус. Навео је да му је познато да су резервни састави полиције и територијалне одбране у том периоду одлазили по селима и хаписили Муслимане, с тим што истиче да у томе није учествовала војска, него само полиција, тако да ни он сам није био у оквиру састава који се бавио хапшењем Муслимана, с обзиром да је био војни резервиста.

На главном претресу дана 08.03.2019. године опт. Маричић делимично признаје извршење кривичног дела које му се ставља на терет. Навео је да је рођен у Кључу у мултиетничкој средини, као и да се дружио углавном са Муслиманима, више од 70% његовог друштва су били Муслимани, да му је венчани кум Католик, да није националиста. Крајем маја 1992. године, био је мобилисан на Кули код Мркоњић Града од стране Војске Републике Српске и био је у магацину оружја и муниције. Носио је СМБ униформу, на ногама је имао војничке ципеле, а не чизме. Чизме је добио тек у фебруару 1994. године. Оптужени у својој одбрани објашњава да се месне заједнице Велагићи и Пудин Хан, као и Красуље налазе у општини Кључ, што јесте њему близак крај, јер је и сам ишао у основну школу "Никола Мачкић" у Кључу.

Навео је да од оштећених у овом поступку познаје [redacted] познаје, али сећа га се као кроз маглу, док [redacted] се не сећа а [redacted] не познаје.

У својој одбрани на главном претресу опт. Маричић објаснио је да је пре рата и у инкриминисаном периоду доста пио, а нарочито када му је дете оболело од најтеже врсте епилепсије са аутизмом. Предметног догађаја се у већини не сећа. Претпоставља да и уколико је нешто радио, да је то била последица претеране количине алкохола који је тада конзумирао, чак му је у том периоду доктор , његов комшија, саветовао да престане да пије. Навео је да се крајем маја 1992. године, игром случаја нашао у

Кључу, напио се и не зна како се задесио у школи, како је дошао до ње, нити му је познато зашто је учинио оно за шта се терети. Сећа се да су у основну школу „Никола Мачкић“ били привођени људи и то у фискултурну салу где су затварани . Не сећа се како је уопште дошло до тога да он туче заробљене цивиле. Наводи да је критичном приликом било доста људи , како наоружаних, тако и цивила, отприлике их је било око 200, међутим, не може да определи како је изгледала процедура њиховог испитивања, јер није био присутан, зна само да су увођени и извођени из фискултурне сале. У сали су затворена лица чекала транспорт за Мањачу. Не може да се сети да ли је још неко из резервног војног састава био присутан осим њега.

Оптужени признаје да је критичном приликом ударао људе који су били у сали, али се не сећа да их је вређао. У сваком случају, никада их није вређао на националној основи. Цивиле је ударао, јер није у том тренутку имао контролу над собом, а вероватно их је ударао по свим деловима тела и глави. Не сећа се колико је временски то трајало, али мисли да није дуго, пошто је он брзо изашао из сале, као и сви остали који су ту били. Наводи да том приликом није ништа имао од оруђа у рукама, дакле ни камен, мотку или било какав други предмет, зна да је дошао без ичега, при чему напомиње да је пре него што ће ући у салу, био у кафани, али наводи да није директно из кафане отишао у салу, прво је једно време стајао напољу где је било доста народа, цивила и резервиста из полиције. Негира да је код себе тада имао палицу, нож, а што се тиче његових колега резервиста, не може да определи да ли је неко од њих можда имао нож или палицу при себи. Такође, не може да се сети да ли су резервни полицајаци који су иначе носили пушке, критичном приликом код себе имали оружје, а мисли да нико ни од осталих присутних у сали није био наоружан.

Наводи да након што је критичном приликом тукао људе у сали, резервна полиција га је избацила напоље и док је био напољу, заробљене цивиле су у том тренутку почели изводити из сале и уводити их у аутобус. У аутобус су улазили у колони двојица или по тројица. У шпалиру неко му је додао летву или неки штап, којом је ударио двојицу, тројицу, не сећа се где их је ударио и не сећа се каква је летва била у питању ни које величине, јер је био пијан, зна само да је било нешто суво или труло, јер је убрзо пукло од ударца који је некоме задао. Сећа се да их је ударао док су они излазили из школе и ишли ка аутобусу, дакле у пролазу. Када су их увели у аутобус, колико се сећа, он је највероватније поново отишао у кафану. Ниједног момента није улазио у аутобус нити је било кога тукао у аутобусу, пошто није имао ни палицу ни нож. Када су људи ушли у аутобус он је највероватније отишао у кафану, пошто се не сећа ни како је том приликом дошао кући, ни када је дошао.

Не сећа се да је [redacted] у аутобусу убо ножем у леђа, јер тврди да он у аутобус није ни улазио. Не зна зашто је то [redacted] рекао, јер са њим никада није имао никакав сукоб. Не може да определи колико је лица из војног састава резервиста ушло у аутобус, али могуће да га је [redacted] заменио са неким другим. Тврди да никог није убо, јер код себе , није имао нож. З[redacted] зна да је вођен кроз шпалир од школе до аутобуса, при чему објашњава да се шпалир састојао претежно од цивила и то српске националности. Истакао је да се сећа да је [redacted] ударао у сали, али се не сећа да ли га је ударао у шпалиру. У сали га је ударао рукама и ногама, али се не може сетити у који део тела га је ударао , али сигурно га није ударао до несвести. Са њим се касније више никада није срео, али се сећа да је [redacted] једном само звао из Швајцарске његову супругу, док је он

био на бихаћком ратишту и рекао јој да је погинуо на Бихаћу и да се никада неће вратити кући. Ни са ким од осталих оштећених се никада касније није срео, нити је са било ким од оштећених касније разговарао.

Након испитивања оштећеног [redacted] на главном претресу дана 22.05.2019. године, а који је навео да је оптужени Маричић Жељко имао нож, опт. Маричић Жељко је остао при својој тврдњи да критичном приликом није имао нож и да се не сећа да је улазио у аутобус. Након што му се сведок [redacted] обратио речима: "јеси ли био у аутобусу?", опт. Жељко Маричић је рекао да не би са њим причао.

Навео је да је [redacted] био конобар, да је био са њим у добрим односима. Његова жена је радила у угоститељству са Салиховићем и њега сигурно није ударао ни у фискултурној сали ни у шпалиру.

У фискултурној сали основне школе "Никола Мачкић" сећа се да је ударио [redacted] не сећа се у који део тела, али негира да га је ударио док је пролазио кроз шпалир ка аутобусима. [redacted] познаје, јер је био директор дечијег вртића.

Конкретно, признаје да је људе који се наводе у оптужници тукао, али не у толикој мери како стоји у оптужници, и не може да се сети да ли је сва лица која су наведена тукао. У претходном поступку није истицао чињеницу да је у критичном периоду пио, по савету браниоца.

Оптужени на крају наводи да се искрено каје и да му је криво што се налази на овом месту.

Бранилац опт. Жељка Маричића, адвокат Гордана Божиловић Петровић у својој завршној речи наводи да одбрана не спори утврђено чињенично стање, ни правну квалификацију дела које се оптуженом ставља на терет, апострофирајући да је конзумирање алкохола оптуженог у том периоду било узрок његовог понашања и критичном приликом, да он није имао намеру да свесно повређује своје комшије, да га је ратно време понело, као и болест детета, те да и он сам тражи опроштај за све мрачно што је током тог периода чинио. У погледу казне, бранилац оптуженог сматра да би казну требало максимално ублажити, имајући у виду личне и породичне прилике оптуженог Маричића.

У својој завршној речи оптужени Жељко Маричић се у целости придружио завршној речи свог браниоца, истичући да му је због свега веома жао и да сматра да су његови поступци из инкриминисаног периода последица тога што је био под утицајем алкохола, јер у супротном, никада ништа од онога што му се ставља на терет не би учинио.

Оштећени [redacted] испитан је пред Кантоналним тужилаштвом у Бихаћу дана 23.11.2016. године, затим дана 05.04.2018. године у службеним просторијама ПС Кључ, као и на главном преетресу дана 11.04.2019. године.

Оштећени [redacted] навео је да је у априлу, односно мају 1992. године пре самог отпочињања ратних дејстава радио у Кључу у дечијем вртићу, и колико се сећа,

у априлу те године добио је и отказ. Отказ је добио од стране власти у Кључу, где је главна била СДС. Од тога дана он више није долазио у Кључ, него је боравио у свом насељу Саница, такође у општини Кључ. Крајем маја 1992. године, сећа се да су у њихово насеље Саница дошли аутобуси у којима су били српски војници, када је наређено мушкарцима овог насеља да уђу у аутобусе, након чега су истим аутобусима одвезени до Кључа, тачније до просторија основне школе која се тада звала „Никола Мачкић". Доласком пред школу, приметио је да се у школском дворишту налази велики број грађана околних насеља Кључа који су такође доведени као и они из Санице, напомињући да је лично познавао велики број присутних људи, јер је дуго година пре тога радио у Кључу. Након извесног времена, наређено им је да уђу у просторије спортске дворане те школе. У спортској дворани колико се сећа приметио је и неке мештане Кључа, међу њима [redacted] и његову браћу, а са њим је био такође и његов брат Руфат који тренутно живи и ради у Норвешкој.

Даље је навео да су многи од њих, још пре него што су ушли у просторије фискултурне сале, већ били претучени. Тукла их је војска и полиција, а када су ушли у спортску дворану, отпочело је још жешће малтретирање и ударање.

Сећа се да је том приликом у фискултурној дворани био више пута претучен, да је ударан по читавом телу, али сада не може да именује некога од српских војника, односно полицајаца који су то чинили, због тога што је од тада прошло доста времена. Сећа се да су том приликом били претучени и [redacted] као и његова браћа, био је тучен и његов брат Руфад, а посебно чега се сећа је батињање [redacted], њега су тукли сви који су стигли од присутних српских војника, односно полицајаца који су те прилике били у дворани, такође се сећа да су многе од присутних из дворане водили у друге просторије школе и тамо испитивали, приликом којих испитивања су такође били ударани. Критичном приликом је био тучен и [redacted] кога је такође од раније добро познавао. Не може да се сети да је у фискултурној сали био присутан и Маричић Жељко звани „Стер".

На главном претресу објаснио је да је одавно дао исказ , да му је здравље нарушено и не може одређено да каже шта се дешавало са [redacted] и [redacted]. Чуо је да га је [redacted] злостављао , али ништа није видео. Навео је да у основној школи није видео [redacted]

Припадници српске војске, односно српске полиције у поподневним сатима истог дана, наредили су свим присутнима да изађу из спортске дворане и да крену према аутобусима који су били паркирани у близини саме школе. Истакао је да су зидови спортске дворане, као и ходници у школи били од крви, што је последица њиховог мучења од стране припадника српске војске и полиције. Приликом изласка из школе и кретања према паркираним аутобусима, приметио је да је од саме школе па до аутобуса формиран шпалир грађана српске националности кроз који су они морали да прођу, а који су у рукама држали палице, кочеве, неки мотке, неки камење. У шпалиру је видео Маричић Жељка.

Приликом проласка кроз тај шпалир, присутни су им псовали муслиманску мајку и жестоко ударали кочевима, палицама, дебелим кабловима за струју по њима. У

тренутку његовог проласка кроз шпалир, посебно се сећа да га је у једном тренутку коцем по десној руци негде изнад лакта снажно ударио Маричић Жељко звани [redacted] од ког ударца му је утрнула комплетна рука, имао је на том месту отеклину дуго након овога,а последице тог ударца је дуго након тога осећао. Сећа се да је у шпалиру опт. Маричић тукао не само њега, већ и остале присутне који су се кретали ка паркираним аутобусима, између осталих и његовог брата, иживљавао се над свима њима, испољавајући своју физичку способиост, јер је и тада био врло крупан човек. Жељка Маричића добро познаје и то пре свега по надимку „[redacted]", он је био комшија његове тетке у Кључу, мисли да су становали у истој згради, а пре рата је радио као возач камиона у фирми „Шип" у Кључу. Наводи да са оптуженим није имао никакав сукоб пре рата, нити је био у сукобу са члановима његове породице. Виђао га је и у кафанама, али му није познато да је конзумирао алкохол у већим количинама.

Описујући опт. Маричић Жељка, оштећени је навео да је том приликом на себи имао војну униформу, да је био наоружан, али не може са сигурношћу да определи да ли је био у алкохолисаном стању или не. При томе напомиње да све што говори говори по сећању, јер су они морали да према аутобусу иду сагнуте главе. Објашњава да оптуженог Маричића није видео у аутобусу којим је превожен до Ситнице, али наглашава да га је било изузетно тешко и видети у аутобусу, будући да су морали да сагну главу, да је држе међу ногама како им је било наређено и да не гледају.

Након што су их укрцали у аутобусе, упутили су се према насељу Ситница, које је удаљено од Кључа око 20 километара, а са њим су у аутобусу истом приликом били и његов брат [redacted] као и још нека лица којих не може да се сети. Након што су довежени у насеље Ситница, смештени су у просторије фискултурне сале њихове основне школе, где је такође приметио Жељка Маричића који је и ту наставио са својим поступањем. Памти га као набуситог човека пуног некаквог нездравог набоја, који је изражавао своје негодовање према извесном [redacted] са којим је заједно радио у предузећу и говорио да ће га убити, да ће га премлатити, да ће га он запамтити, претио му је тако што је држао пушку у једној руци, у питању је аутоматска пушка, а кажипрстом друге руке му претио. Након што су преноћили у Ситници, сутрадан су их измучене, гладне и босе пешице одвели до логора Мањача, који је удаљен од овог места 27 километара.

Оштећени [redacted] је навео да ће тражити накнаду нематеријалне штете од опт. Маричић Жељка у парничном поступку.

Оштећени [redacted] испитан је на записнику о саслушању сведока у просторијама Кантоналног тужилаштва у Бихаћу дана 04.10.2016. године, на записнику о саслушању сведока у просторијама Кантоналног тужилаштва у Бихаћу дана 12.01.2018. године, као и на главном претресу дана 22.05.2019. године.

Навео је да је током маја месеца 1992. године живео у Кључу, где је радио као таксиста. Сећа се да је 30. или 31.5.1992. године након позивања српских власти да сви мештани његовог насеља Хаџића – Пудин Хан, дођу код старе школе у Велагиће, том позиву се и одазвао. Након што су дошли на одређени пункт, њега је препознао [redacted], који је пре тога дошао у возилу марке „Голф" којим возилом су праћени аутобуси са заробљеним Бошњацима, који су том приликом довезени из Санице у Кључ. Будући да га је [redacted] одраније познавао, обратио се одмах команданту

на пункту и рекао му да он мора поћи са њима у просторије СУП-а у Кључу како би тамо дао своју изјаву. Оштећени [redacted] наводи да се он томе није противио, сео је заједно са њим и још двојицом или тројицом њихових полицајаца у „Голф“ па су недуго затим стигли до полицијске станице у Кључу. Када је изашао из возила, приметио је бројне полицајце српске националности које је од раније добро познавао и у том тренутку му је Вујичић саопштио да би требало да га саслушају или [redacted] или [redacted]. Почео је да га саслушава [redacted] а он сам је знао, пошто га је познавао, да се ради о једном изузетно тешком насилнику и одмах је претпоставио да ће бити физичког злостављања. У полицију су га одвели ради испитивања о томе где је био, шта је радио, куда се кретао. Војници и полицајци који су их привели, су говорили да морају да предају оружје које имају. Истакао је да никада у животу није имао оружје, нити је обукао војну униформу. Војску је служио у Зрењанину и од тада никада није обукао униформу, а отишао је да се преда, уверен да ће га, пошто није ништа крив и ништа није урадио погрешно и пустити. Након што је [redacted] почео да га испитује о стварима које су се односиле на наводно превожење оружја и након што је одговорио да о томе не зна ништа, [redacted] је позвао из ходника још двојицу или тројицу полицајаца који су дошли у канцеларију и убрзо након тога почели су са његовим физичким злостављањем . Пао је у несвест, а када је дошао себи видео је да се налази у једној фискултурној сали. Приметио је да се око њега налази пуно људи око три стотине цивила који су такође били приведени. У тој сали између осталих био је [redacted] Навео је да је био сав у крви и модар. У једном моменту је чуо како резервни полицајци позивају људе и одводе их на саслушање по учионицама. Недуго затим када је прозвано и његово име, пришао му је полицајац [redacted], син [redacted], који је био у плавој униформи коју су иначе у том периоду носили припадници резервног састава полиције и био је наоружан. Одвео га је у учионицу и без икаквог повода и разлога, одмах је почео да га удара [redacted] звани Јовица, тражећи од њега марке. Сећа се да га је ударио неколико пута иакон чега је пао, да би затим, почео да га туче војничким чизмама, ударао га је по свим деловима тела, посебно по кичми и бубрезима. То премлаћивање је трајало око пола сата, након чега је изгубио свест. Када се освестио, видео је да седи премлаћен на некој столици и зна да су га поливали водом, након чега је убрзо пао са столице због исцрпљености.

Недуго после тога, између седам и осам сати увече, однели су га у салу у коју је пре овога испитивања био доведен, а у којој сали је било пуно заробљених цивила. Сећа се да је био изузетно исцрпљен, није се могао кретати, и лежао је на поду. Сат времена након тога, у салу је поново дошао [redacted], пришао му одмах и почео поново да га туче по свим деловима тела, којом приликом он уопште није реаговао на ударце, јер је био исцрпљен, иако је у то време био при свести, али није могао да покреће ни руке ни ноге. Након батињања од стран [redacted] он га је узео за јакну коју је стргао, у тој јакни је било ушивено 1.800 немачких марака, након чега је [redacted] узео јакну и сав новац, а потом напустио салу псујући му усташку мајку. Напомиње да је у овој сали било око 300 цивила и да су сви они видели шта се са њим пре тога дешавало. Између осталих, у сали је био његов комшија [redacted] затим [redacted] а њему ни дан данас није јасно и не може да се сети колико је након тога провео у сали, да ли пола дана или читав један дан. Сећа се да су након његовог физичког злостављања испред фискултурне сале довежени аутобуси. Уз помоћ двојице људи изведен је из ове сале у двориште како би ушао у већ паркиране аутобусе за њихов транспорт. Том приликом је приметио да је од фискултурне дворане па све до аутобуса формиран шпалир грађана српске националности кроз који су морали да

прођу да би дошли до аутобуса. Приликом проласка кроз наведени шпалир, они су били ударани од стране грађана, међу којима је било и жена и деце, ударани су штаповима, ногама, камењем, палицама, били су пљувани. У једном тренутку је приметио у шпалиру и Маричић Жељка званог [redacted], који је био у војничкој униформи и имао је дужу браду. Сећа се да пре него што је ушао у аутобус, Маричић Жељко га је почео туђи шакама, војничким чизмама и палицом. Тражио је новац.

Сећа се да је у једном тренутку једноставно био угуран у аутобус од стране цивила који је такође требало да уђу у аутобус, а да је затим у аутобус за њим и осталим цивилима на силу ушао и Жељко Маричић који се одмах устремио на њега тукући га шакама, чизмама, узимајући његову главу и ударајући њом по седишту аутобуса, тако да је у једном тренутку мислио да ће га убити, јер је био сав крвав. Сакрио је главу испод клупе аутобуса. Истиче да је главни разлог премлаћивања од стране Маричић Жељка био управо тај да од њега узме новац који је све време и тражио од њега. У том истом аутобусу је колико се сећа, био и извесни [redacted], као и [redacted] кога је замолио да га спаси, јер је са њим био добар, међутим [redacted] га није могао спасити од Жељка Маричића. Током премлаћивања, након што је аутобус кренуо према Ситници и након што је прошло неких 10-так минута колико је трајало његово премлаћивање, када више није могао да издржи тортуру, побегао је под сиц - клупу аутобуса, настојећи да на тај начн избегне ударце, али је у једном тренутку у току даљег физичког злостављања од стране Маричић Жељка, Маричић је извадио војнички нож - чакију коју је имао код себе, и док је лежао под клупом - седиштем аутобуса, убо га је ножем у предео леве стране леђа, у предео бубрега. Након што га је убо ножем, нож је Маричић окренуо како би му нанео што већу бол од чега је почео јако да крвари. Оштећени наводи да је Жељко Маричић осим ножа, код себе имао и полуаутоматску или аутоматску пушку, пошто се не разуме у оружје, не може да прецизира. Углавном њему није претио пиштољем, али му је познато да је [redacted] једном приликом ставио под врат бајонет и рекао да ће га заклати у шест сати.

Сећа се да је у том тренутку неко од српских војника загаламио на Маричића, тражио од њега да га остави на миру и да престане са његовим злостављањем. Пао је у несвест, те када је дошао себи већ су стигли у насеље Ситница. Због тога што је крварио, он није знао шта прича, био је тотално изгубљен, тек други или трећи дан је дошао себи. У насељу Ситница су их по доласку сместили у неку школу, да би их три дана након тога превезли у логор Мањача. Доласком у логор доктор му је зашио рану.

На главном претресу дана 22.05.2019. године сведок [redacted] наводи да га је у просторији ове основне школе осим [redacted] тукао и опт. Жељко Маричић [redacted] У сали ове основне школе било је између 200 и 400 људи и сви су били у страху. Оптужени Маричић га је ударао војничким чизмама у главу, леђа, кичму, задњицу. Од задобијених удараца падао је у несвест. Кад би долазио свести молио је да оде до ВЦ-а, а када се враћао из ВЦ-а опет су настављали да га туку. Објашњава да га је Маричић Жељко тукао и, дрвеном бејзбол палицом дужине од 70 до 80 цантиметара, од којих удараца је био сав црн по телу. Истакао је да су најгори од свих били Маричић Жељко и [redacted]

На главном претресу навео је да стражари нису дозволили Маричић Жељку да уђе у салу школе у Ситници, а он је стао код врата сале и рекао „да знате добро ко вас

је тукао, ја сам Маричић Жељо син [redacted], о[redacted], јебем вам мајку усташку балијску... ". Рекао је и да ће их протерати, да је ово српска земља и да се никада неће вратити. Те речи никада неће заборавити. Маричић Жељко је био најгори и најопаснији. Оштећени Дервишевић напомиње да је оптуженог добро познавао. Говорећи о тадашњем физичком изгледу, окривљеног Маричић Жељка, сведок [redacted] објашњава да је Маричић у том периоду био његове висине, његовог раста, некада је носио браду, био је дебео, радио је као возач у „Шумо-транспорту". Висине је био око 175 до 182 центиметар, волео је да попије и увек је био пијан .

На главном претресу, након што је суд сведоку предочио одбрану оптуженог у делу у коме је оптужени Жељко Маричић навео да није улазио у аутобус, да се не сећа, сведок [redacted] је навео „како се не сећа, када је био поред мене, када је викао мени, Мирсад таксиста, мајку ти јебем све ћеш паре мени да даш". Даље је истакао како је могуће да се не сећа да је ишао до Ситнице аутобусом, вожња је трајала сат времена, а не пет минута и највише га је тукао. Обраћајући се опт. Жељку Маричићу сведок [redacted] је рекао: „И [redacted] да ти Мирсо таксиста каже, што ја не кажем да ме је тукао Рајко Вулин, што не кажем да ме је туко[redacted] што не кажем да ме туко [redacted] није ме пипнуо прстом, ти си ме туко и Галић Јовица, најгоре и ти си био најјачи међу њима и туко си свију, а мене си највише туко".

Након што је суд сведоку предочио одбрану опт. Маричић Жељка у делу где је навео да није убо[redacted] ножем, да није тражио паре и да није уопште ни улазио у аутобус, сведок [redacted] објашњава да је Маричић ушао на задња врата, а да је он седео код задњих врата две клупе, када га је видео одмах је дошао до његовог сица. Сигуран је да га је убо управо Маричић, јер је видео његове руке, зна да га је тукао са леђа и да га је псовао. Маричић је био најопаснији, није изгледао нормално када је тукао њега и друге присутне.. Када су стигли у Ситницу, Маричић се негде изгубио и после га више није видео. Напомиње да пре рата није никада имао сукоба са окривљеним Маричићем, нити његовом породицом што би резултирало оваквим његовим понашањем.

Није видео како се Маричић понашао према [redacted] у основној школи у Кључу, зна како се понашао према њему. Сећа се да му је Сенад рекао да му је ставио нож под врат, да је рекао да ће га у шест сати заклати, међутим он то лично није видео, пошто је два три пута у истој фискултурној сали био онесвешћен. Истакао је да њему није стављао нож под врат, да не може да лаже, не може да каже оно што није тачно.

Наводи да познаје [redacted] међутим није га видео у сали са другим људима, мада је у сали било много људи [redacted] био је са њим и на Ситници и на Мањачи. Што се тиче [redacted] за њега зна да је отишао у Градишку, не зна којим је аутобусом отишао, пошто он није био у Градишци, тако да њега није видео ни у основној школи у Кључу, ни у основној школи у Ситници.

Што се тиче [redacted] тада је био врло млад, не сећа се да ли је и [redacted] био у овим фискултурним салама или у аутобусу, управо због тога што је углавном држао погнуту главу и није могао све да види.оштећени наводи да га познаје, да сада ради у робној кући, а наводи да познаје такође и Калабић Рифета.

Истакао је да Маричић Жељко након овог критичног догађаја, никада није изразио ни на какав начин жаљење због тога што се овако понео према њему. Навео је да када је добио његов број телефона, позвао га је из Швајцарске, јавила му се његова жена [redacted] и рекао јој је да га је Маричић тукао и да га је убадао ножем.

Истакао је имовинско правни захтев и придружио се кривичном гоњењу.

Оштећени [redacted] испитан је на записнику о саслушању сведока у просторијама Кантоналног тужилаштва у Бихаћу дана 04.11.2016. године, на записнику о саслушању сведока у просторијама Кантоналног тужилаштва у Бихаћу дана 20.03.2018. године, као и на главном претресу дана 22.05.2019. године.

Оштећени [redacted] наводи да је пре избијања рата на подручју општине Кључ радио у угоститељству, био је конобар. Непосредно пре рата и то две до три године пре избнјања рата радио је у државној фирми „ТУП Стари Град" у Кључу, као конобар. Половином 1991. године њих Муслимане – Бошњаке су истерали из државних фирми, тако да је оштећени да би прехранио своју фамнлију, отворио мању кафану у Пудин Хану, општина Кључ, где је иначе и живео са породицом и у тој кафани је дочекао прва борбена дејства, односно нападе српских снага на подручје општине Кључ. Наводи да се добро сећа догађаја који су се десили крајем маја 1992. године када је становништво Пудин Хана и осталих насеља, околних насеља насељених муслиманско-бошњачким становништвом било гранатирано од стране српске војске. Међу становништвом бошњачке националности није било војника, нити су имали било какво војно наоружање, гранатирање је вршено у циљу застрашивања, а касније и прогона Бошњака са ових подручја. Имајући у виду да су тих дана били изложени тешком граиатирању становништва у насељима око Пудин Хана, међу којима је био и он, избегли су у насеље Балијагићи поред Красуља, општина Кључ, да би имали што мање губитке. С обзиром да је српска војска знала где се они налазе, преко њихових људи им је наређено да се сви окупе у Пудином Хану на пункту, односно раскршћу путева Кључ – Сански Мост, па су они након ултиматума српске војске дошли на пункт у Пудином Хану. Сећа се да је управо крајем маја 1992. године ту дошло око 500 цивила бошњачке националности. По њиховом окупљању на том пункту, српски војници су одмах почели да раздвајају мушке особе од женских, након чега су женске особе и децу отерали кућама, а њима наредили да крену према Кључу како би наводно добили потврде за слободно кретање. Иначе напомиње да је Пудин Хан од Кључа удаљен око 3 километра, с тим што су мушкарци према Кључу кренули пешице, а у Кључ су дошли негде око 12 сати тога дана, дакле око поднева. Већину њих су увели у просторије основне школе која се тада звала „Никола Мачкић" и то у фискултурну салу. Међу људима који су доведени у ту школу било је пуно његових комшија и познаника. Сећа се да су ту доведени [redacted] и многи други. Сећа се да су пре него што су уведени у просторије спортске дворане поменуте школе били постројени, након чега су морали проћи поред [redacted] званог [redacted] који их је претресао, а након његовог претреса улазили су у салу школе. Када је он дошао до [redacted] прво што је [redacted] чинио то је да га је снажно ударио шаком у предео потиљка, од ког ударца је он посрнуо и на тренутак пао на земљу. Након тога се подигао уз псовку турске мајке, потргао му је џеп са задње стране панталона, заједно са новчаником, а након што је [redacted] узео новац из новчаника, новчаник са личним документима је бацио у канту за смеће, а да су од других узимани новац, бурме, сатови и том слично.

Такође, оштећени напомиње да је стојећи у реду пре него што ће бити претресен од стране [redacted], гледајући испод ока, видео да је пре њега бар 50 људи, [redacted] прво претукао, а потом би им одузео сав новац и сав новац који је одузео остављао је себи. Иначе напомиње да [redacted] познаје још од пре рата, да га је изузетно добро познавао, а познавао му је и читаву фамилију, јер је Кључ мали град. Након што су ушли у салу, он је видео своје комшије како седе на патосу, односно поду сале дигнутих руку, и са испружена три прста који су том приликом певали „ко то каже Србија је мала", међу њима је видео све касније премлаћене његове комшије, посебно се сећа [redacted] и многих других. И он лично је морао да поступи као и остали.

У том тренутку је приметио да поред њих пролази и Маричић Жељко звани „Стер", који је у рукама држао митраљез и ходао изнад њих псујући им турску и балијску мајку, односно децу. Приликом кретања поред њих, носећи митраљез Жељко Маричић је тукао поједине његове комшије ногама на којима су биле војничке чизме у пределу кичме, бубрега, како је где стигао, и сећа се да је често пута понављао да ће за једног Србина бити убијено 300 Турака. Када је дошао до њега, Маричић је извадио нож - бајонет иза појаса, етавио му под врат говорећи му да га неће Хилмо (његов отац), препознати шта ће све од њега направити у ВЦ-у. Том приликом му је рекао да ће га водити у ВЦ где ће му сећи уши, а у исто време га је ногама ударио пар пута у предео слабина. Док се то са њим дешавало, у једном тренутку се окренуо према њему и Маричић Жељку његов компија [redacted] а када је то Маричић видео, снажно је ударио Хамдију у предео иза уха од ког ударца је овај одмах пао у несвест, а из главе му је потекла крв. Пре него што је ударио [redacted] Маричић му је опсовао мајку [redacted] питајући га хоће ли возачку дозволу, вероватно алудирајући на догађај када му је [redacted] као полицајац, једном приликом одузео возачку дозволу. Током овог мучења које је трајало, Жељко Маричић је у пар наврата одлазио у кафану „Лане" која се налазила преко пута ове школе, враћајући се потом међу њих и настављајући са ранијим тортурама. Тога дана у фискултурној сали поменуте основне школе Маричић Жељко је претукао по његовој процени најмање 300 цивила. Након доласка из кафане, гласно је узвикнуо „где се налази [redacted] мислећи на њега, а када се он јавио, Маричић му је пришао, поново му стављајући бајонет под грло и питао га када да га да коље. Када му је одговорио да ће то бити у шест сати, Маричић му је рекао да не заборави то време. Стављањем ножа под врат и заказивање термина за клање, доживео је нервни слом од страха. Истакао је да га Маричић није тукао, можда га је мало ћушнуо ногом.

Навео је да док су сви у сали били мучени, физички злостављани, видео је свог комшију [redacted] који је био у изузетно тешком стању, сав у крви и тотално дезоријентисан, видео је и друге комшије које је раније споменуо, а који су такође били тучени на сличан начин као и он. Негде у послеподневним сатима истог дана око 17 сати, у ову салу су дошли и други српски војници, који су им наредили да хитно изађу из дворане, што су присутни и учинили. У близини школе у том тренутку на путу је било паркирано 10-так аутобуса, и њима је наређено да крену према тим аутобусима. До аутобуса у шпалиру су стајали грађани српске националности који су их приликом проласка кроз тај шпалир, ударали ногама, неким моткама, упућивали им погрдне речи, псовали их и томе слично. У шпалнру је био и Маричић, вндео га је да седи са пивом у руци, али није видео да ли је и он некога тукао у шпалиру. Сви су прилично тешко ходали до аутобуса због претходног мучења. Аутобусима су

превежени до насеља Ситница, које је од Кључа удаљено неких 20-так минута. Ту су их сместили у неку основну школу, тачније у фискултурну салу те школе у којој је настављено њихово физичко злостављање. Недуго затим, у ову салу је дошао и Маричић Жељко и свима им гласно рекао да се он зове Маричић Жељко, по надимку [redacted] а да им се представља на овакав начин из разлога како би му се касније могли светити. Напомиње иначе да се у аутобусу у коме је он том приликом био, није налазио [redacted] него се он тога дана налазио у другом аутобусу.

У једном тренутку приметио је да су припадници српске војске у дворану у бесвесном стању убацили [redacted] и сећа се да је био сав у крви. Када је дошао себи, када се мало прибрао, смогао је снаге да им каже да је приликом вожње у аутобусу од Кључа до Ситнице, убоден од стране Маричић Жељка званог [redacted] негде у пределу леђа, односно кичме, а такође им је рекао да је приликом убода и вађења ножа из његовог тела, Маричић Жељко нож више пута окренуо како би [redacted] нанео што већи бол [redacted] им је тада испричао да га је управо Маричић највише тукао, а и од других својих суграђана је чуо да су се и они плашили Маричића, за кога може да каже да се сећа да је пре ратних дешавања био мирољубив човек, па сматра да је једини разлог за овакво његово понашање био нетрпељивост на националној основи, будући да су они Муслимани. Истакао је да претпоставља да је Маричић с обзиорм на овакво понашање, био под утицајем алкохола. Познавао га је од раније као мирног, тихог, човека. Он је видео рану на [redacted] леђима, зна да се та рана инфицирала пре него што му је зашивена, и да је био толико крвав и изнемогао да су он и његове колеге који су том приликом били заробљени у споменутој дворани, мислили да од такве повреде неће преживети. Сећа се да је на Ситници био и Селман Мујага који је такође причао како га је тукао Маричић Жељко. Након што је недељу до две боравио на Ситници, одведен је у Карловац, из Крловца у Швајцарску, а после завршетка рата се вратио у Кључ и наставио да се бави угоститељством.

На главном претресу од 22.05.2019. године је навео да га није тукао , можда га је ударио једанпут , двапут . Након што је опт. Жељко Маричић навео да не може да се сети [redacted], сведок [redacted] је навео: "како не може да се сети, нема шансе, па он је са мојом цијелом породицом био добар''. Истакао је да је оптужени био његов лични пријатељ, познавао га је још пре рата и то како њега, тако и целу његову породицу и дружили су се, заједно ишли по кафанама, са његовом супругом је радио у угоситељској фирми „ТУП Стари град" и волео би, ако Маричић чује, да се сети да кад пође на посао, да су и заједно јели у ресторану„Корзо" код [redacted] Навео је да је и он лично волео да попије, а да са Маричићем, нити са његовом породицом није био ни у каквом сукобу.

Навео је да се придружује кривичном гоњењу, али не истиче имовинско-правни захтев.

Сведок [redacted] испитан је на записнику о саслушању сведока у просторијама Кантоналног тужилаштва у Бихаћу дана 24.11.2016. године, на записнику о саслушању сведока у просторијама Кантоналног тужилаштва у Бихаћу дана 21.03.2018. године, као и на главном претресу дана 04.11.2019. године.

Сведок [redacted] навео је да је пре отпочињања ратних дејстава на подручју општине Кључ радио као угоститељ у хотелу у Кључу. Негде око 20.05.1992.

године због затегнуте ситуације на подручју њихове општине њему је сугерисано да више не долази на посао и тако је и било. Остао је код своје куће у насељу Пудин Хан, у близини Кључа. Недуго после тога, мисли да је био 28.05.1992. године, мештани насеља Велагић, па и они су позвани од стране српских власти да се јаве 29.05.1992. године у просторије полиције у Кључу. Следећи овај позив њих око 350 је кренуло у јутарњим сатима 29.05.1992. године пешке према Кључу. Приликом доласка пред Кључ, сачекао их је командир полиције [redacted] и након краћег разговора са командиром , аутобусима су превезени пред зграду Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу. Недуго после тога наређено им је да сви уђу у фискултурну салу те основне школе, а приликом уласка у салу сви су претресени. Током боравка у тој сали, српски војници који су их обезбеђивали, издвојили су њих десетак до петнаест сматрајући да су екстремнији у односу на друге, па су им наредили да се лицем окрену према зиду, дигну руке у вис и да се наслоне на зид и рашире три прста. У таквом стању ишчекивања провели су можда 2 до 3 сата након чега су у салу ушли припадници српске војске и полиције и ту настаје општи хаос, почињу да их туку, највише шакама, ногама, палицама, кундацима пушке и то ударање је трајало неких пола сата, након чега су почели да их поименично прозивају и одводе поједине људе у учионице на испитивање.

У току тога дана у више наврата прозивао их је и изводио [redacted], звани „Јовица" у учиноце школе „Никола Мачкић", односно у свлачионице које су се налазиле у тој фискултурној сали и сваки пут када га је Галић Јовица прозивао , бивао је тешко претучен. Приликом тог физичког злостављања сазнао је да је име лица које га је злостављало [redacted]. Тада је повезао и схватио да му зна добро оца и брата. Не може да определи чиме су га све тукли, предњачио је у том ударању [redacted] Био је отечен и по рукама и по глави . После су их извели из фискултурне сале и одвели до аутобуса који су били паркирани испред, а приликом уласка у аутобусе такође су били ударани и тешко малтретирани. Сећа се да је том приликом видео како цивиле који су се кретали ка аутобуисима злоставља и физички Маричић Жељко звани [redacted] Њега је добро од раније познавао јер му је жена била куварица и радила у његовом предузећу, а његова сестра [redacted] је ишла са њим у школу. Такође зна за њега да је био возач у фирми „ Шуматранспорт" у Кључу. Том приликом су га тукли, али не може са сигурношћу да тврди да га је тукао Маричић Жељко. Сећа се само да је у једном тренутку чуо да му се један од полицајаца обратио и да је након тога задобио тежак ударац у пределу главе, када је мислио да му је разбијена вилица, међутим није видео да га је у том тренутку ударио Маричић или полицајац који је раније са њим разговарао. Напомиње да Маричића није видео у школи "Никола Мачкић". Било их је доста и не може да определи да ли га је и он тукао као и да ли је уопште био тамо.Аутобусима су путовали све до јутарњих сати и све време су били физички злостављани. У Босанској Градишки су их сместили у затвор. Након тога је пребачен у логор Мањача.

На главном претресу навео је да га је у аутобусу тукао Маричић Жељко. Објаснио је да га је дочекао на уласку у аутобус, да му је у једном моменту рекао да прође и седне, када је сео на седиште, ишла је команда да сви спусте главу што ниже између ногу, да ставе руке на леђа и тада је осетио да га је Маричић ударио затвореном шаком у пределу вилице и кундаком између врата и плећа.

Сведок испитан од стране заменика главног Кантоналног тужиоца дана 24.11.2016. године у истрази је навео да не може са сигурношћу да тврди да га је критичном приликом у аутобусу ударио баш Маричић Жељко, те је на главном претресу након што му је суд предочио ове наводе , рекао да не зна шта да каже. Објашњава да је Маричића видео у аутобусу, да је у аутобусу чињеница био још један полицајац, али претпоставља да он није могао да прође због гужве до места на коме је он седео, па је закључио да га је само Маричић могао ударити, а не неко други. На главном претресу је истакао да зна да је био ударан, независно од тога да ли га је ударио Маричић или неко други.

Оптужени Маричић Жељко, након ових навода сведока истакао је да га није ударио и да пушку није имао.

У логор Мањача су довежени и оштећени [redacted] и још многи други, било је ту око 350 заробљеника – цивила из кључке општине. Сећа се добро да су му [redacted] као и [redacted] и други, рекли пре доласка у овај логор да су били тешко злостављани и мучени од стране Маричић Жељка. Такође, сећа се да му је једном приликом [redacted] рекао да је у аутобусу у којем је превожен од Кључа до насеља Ситница убо ножем Маричић, да је мислио да неће после тога преживети.

Сведок [redacted] испитан је на записнику о саслушању сведока пред Унско-санским кантоном, МУП БиХ од 19.12.2017. године, на записнику о саслушању сведока у просторијама пред Унско-санским кантоном, Кантонално тужилаштво БиХ од 20.03.2018. године, као и на главном претресу дана 04.11.2019. године.

Навео је да се родио у Кључу, где је пре рата и живео, завршио основну и средњу школу. Пред сам рат 1990. године отишао је на одслужење војног рока у тадашњу ЈНА, а служио је војску у Требињу. Војни рок је одслужио 1991. године, када се вратио у Кључ. Рат у Босни и Херцеговини је дочекао у своме родном месту Црљени код Кључа. Сећа се добро да су негде пред крај маја 1992. године српске власти у Кључу кренуле са привођењем мушкараца несрпске националности, односно позивањем да се сви мушкарци јаве у једно суседно село Миниће где је живело српско становништво. Он је био у групи од око 60 људи из села, који су побегли у шуму и нису хтели да се предају српским властима. Боравећи у шуми надомак села, где су били четири или пет дана, није сигуран, дошао је у шуму њихов комшија [redacted] заједно са [redacted] и ту су им саопштили да се јаве српским властима у Кључу, да ће само бити испитани и пуштени кућама. Послушали су их, изашли су из шуме и отишли у село Миниће, где их је сачекала војска и цивилна полиција. Ушли су у један аутобус и нико их том прликом није тукао. Тим аутобусом су негде пред ноћ стигли у Кључ. Аутобус се зауставио испред зграде Општине Кључ. Ту је видео велики број цивила, жена и деце, било је пуно војске и полиције који су били поређани у један шпалир и то са две стране. Када су их повели из аутобуса до сале основне школе „Никола Мачкић“, народ који је стајао у шпалиру почео је да их туче, тукли су их свим и свачим и он је тада закључио да се неће добро провести.

Добио је неколико удараца од људи који су ту били окупљени, не зна тачно од кога, јер није смео да гледа, морао је да држи главу погнуту према земљи. Када је стигао у салу основне школе, видео је доста људи из Пудиног Хана, Красуља и

Санице. Међу њима је препознао бившег полицајца [redacted] као и многе друге којих се сада не сећа. По уласку у салу им је од стране војске и полиције који су их чували наређено да седну на под, а одмах је извршен њихов претрес. Одузели су им документа, новац и ствари које су имали код себе. Морали су да ставе руке иза главе и да седе у редовима на поду сале, са испруженим ногама и главом према доле. Тада су кренули са испитивањем једног по једног човека и када би дошли до конкретног лица, ухватили би га за раме и наређивали да пође са њима. Истакао је да у тој сали није препознао војнике и полицајце, јер их од раније није ни познаво, а није ни смео да гледа наоколо.

Када је дошао ред на њега за испитивање, кренуо је у пратњи двојице, мисли да су били војни полицајци, није сигуран јер му нису били познати. Идући ка ходнику неко од војника га је ударио шаком у главу. Када је ушао у једну учионицу, затекао је три човека у униформама. Мисли да га је испитивао неки инспектор из Кључа који је радио пре рата у полицији, извесни [redacted]. Приликом испитивања морао је да држи руке на столу, полицајац који га је испитивао, једанпут га је ударио палицом по рукама, а поред њега, још неко од присутних га је такође једанпут ударио по рукама, али не зна да определи ко је то био Када је завршено његово испитивање, враћен је назад у салу и може да каже да је он лично добро прошао, јер је видео да су многи други људи били претучени и да су лежали по поду, у јако тешком стању. Не сећа се ко су ти људи, јер га је био страх да гледа да не би поново дошли по њега.

По његовом сећању, у просторијама ове основне школе је био најмање два дана, након чега су их аутобусима уз оружану пратњу пребацили у место Ситница, где је био неких шест или седам дана затворен такође у сали за физичко, али њега ту нису тукли. Сећа се да је у неком тренутку у салу доведен и [redacted] таксиста из Кључа кога је одраније познавао. [redacted] је био претучен до те мере да је мислио да неће преживети. Када га је видео изгледао је јадно, био је полумртав, сав претучен и крвав, па се интересовао шта је са њим било. Сазнао је да је био тешко претучен у спортској дворани у Кључу, да га је приликом путовања аутобусом из Кључа према Ситници убо ножем извесни Маричић Жељко, кога он није познавао. Иначе напомиње да није њему лично [redacted] причао да га је у осноној школи "Никола Мачкић" у Кључу тукао Маричић, већ су то биле приче од стране других људи који су такође доведени у Ситницу.

После тога су пешице ишли за логор Мањача, где је био до 16.12.1992. године, када је размењен и пребачен Црвеним крстом у Карловац.

Сведок [redacted] испитан је на записнику о саслушању сведока пред Кантоналним тужилаштвом Унско-санског кантона Бихаћ, од 05.10.2017. године, на записнику о саслушању сведока у просторијама пред Унско-санским кантоном Бихаћ, од 21.03.2018. године, као и на главном претресу дана 22.01.2020. године.

Сведок [redacted] на записнику о саслушању сведока пред Кантоналним тужилаштвом Унско-санског кантона Бихаћ, од 05.10.2017. године навео да се сећа да је негде у другој половини маја 1992. године отпочело гранатирање насеља Красуље и околних насеља настањених муслиманским становништвом и да су гранатирање вршили српски војници, односно српска власт. Након завршеног гранатирања, њима су

припадници српске војске дали ултиматум да предају сво наоружање (ловачко наоружање и пиштоље) и колико се сећа, мештани насеља Красуље су предали наоружање 28. маја 1992. године, у поподневним сатима, испред џамије у насељу Красуље. Након што су предали комплетно наоружање, све су их постројили у колону по један и наредили им да пешице крену према насељу Рамићи, општина Кључ. Колону су пратили српски војници. Према Рамићима су у колони ишли неких сат времена, а када су дошли пред школу, видео је да су испред школе била паркирана три аутобуса. Сећа се да су им српски војнипи убрзо наредили да уђу у аутобусе и истим аутобусима су недуго затим довезени у Кључ испред зграде основне школе „Никола Мачкић", тачније испред спортске дворане те школе. Објашњава да је привођење организовано, односно спроведено од стране српских власти. Наређено им је да уђу у дворану, а по уласку приметио је да је ту већ било око 300 људи. Многе од тих људи је познавао, неки су били из насеља Велагићи и Пудин Хан, а неки су били и из Санице. Недуго после тога, ушли су у дворану српски војници, али многе од њих није ни познавао. Од мештана других насеља, у сали је видео [redacted]а из Велагића, затим [redacted]

Након извесног времена, око сат или два од тренутка њиховог доласка у дворану основне школе, улазе припадници српске војске и полиције и тада почиње општи хаос. Тукли су их највише шакама, ногама, палицама, кундацима пушке, нису бирали место где ће их ударати и сећа се да је то физичко злостављање трајало око пола сата, да би након тога почели поименично да прозивају и да одводе људе у учионице те школе на испитивање које је трајало скоро читаву ноћ. Њега су такође одвели на испитивање, при чему истиче да га приликом испитивања нико није физички злостављао. Такође напомиње да је за време док су били у поменутој дворани, посебно физичко малтретирање доживели су [redacted] и многи други.

Даље наводи да је ово испитивање и физичко злостављање цивила трајало током ноћи и трајало је све до сутрадан, до десет сати преподне. Том приликом они нису смели много да гледају једни према другима, морали су да држе оборену главу према поду, а крајичком ока је понекад могао и сам да примети ужасне сцене које су се дешавале.

Након завршеног испитивања почело је поновно поименично прозивање људи, када им је наређено да изађу напоље из ове дворане где су били смештени. Приметио је да су испред дворане били паркирани аутобуси, а такође је приметио да је од дворане до аутобуса био формираи шпалир грађана српске националности. Свако ко је био прозван и коме је било наређено да уђе у аутобус, морао је проћи кроз шпалир окупљених грађана, где би му били задавани ударци разним штаповима, које су грађани имали код себе. Ударали су их ногама, рукама, као и разним предметима. Када је он био прозван да изађе из дворане и када је изашао, настојао је да избегне шпалир и побегао је преко једног зида у правцу паркираних аутобуса. Сећа се да је приликом покушаја да скочи на тај зид, добио снажан ударац, да га је у пределу главе снажно ударио српски војник, по имену Зоран, за кога памти да је из Рамића, али не може да му се сети презимена. И дан-данас како наводи, има последице тог ударца. По уласку у аутобусе, кренули су у правцу насеља Ситница, одакле су, након краћег задржавања, превежени у Стару Градишку, у затвор. Касније је једном приликом чуо да је оштећени

[redacted] убоден ножем у аутоубсу којим је од Кључа превожен до Ситнице и да га је убо Маричић Жељко звани [redacted]. У затвору је провео 11 дана, да би га након тога пребацили у логор Мањача, у коме је остао све до 16.12.1992. године, када су их пребацили у Карловац, у Републици Српској.

На записнику о саслушању сведока у просторијама пред Унско-санским кантоном Бихаћ, од 21.03.2018. године, сведок [redacted] навео је да је лице које се посебно истицало у физичком злостављању био један српски војник који је имао дужу браду, био је прилично висок и плав. На себи је имао сиво-маслинасту униформу, Сећа се да је носио нож и да је тим ножем претио присутнима у дворани. Такође, добро се сећа да је дршка његовог ножа била обмотана жутом жицом. Познато му је да је возио камион у Кључу, али не зна како се зове. Након неког времена чуо је од људи који су тада злостављани заједно са њим у дворани да су то лице звали „Стер". Напомиње да га од раније није познавао, нити га сада познаје. С обзиром на то да су сви морали да гледају у патос, односно зид приликом физичког злостављања, из тих разлога није могао да види ко је њега и његове комшије том приликом злостављао, допушта могућност да је то био и „Стер" али то не може да тврди.

Сведок [redacted] наводи да је он лично познавао оштећене [redacted], као и [redacted], али критичном приликом их није видео у дворани Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу, а касније је чуо да су [redacted] тешко злостављани у спортској дворани у Кључу. Наводи да није био у спортској дворани у насељу Ситница где је како је касније чуо, тешко злостављан [redacted] и да је на путу за Ситницу исти био убоден ножем у пределу леђа од стране [redacted].

На главном претресу дана 22.01.2020. године сведок [redacted] наводи да је од супруге [redacted] чуо, када су испитивани пред Тужилаштвом у Бихаћу за надимак „Стер". Негирао је да је у истрази дана 05.10.2017. године изјавио да су малтретирани у сали ове основне школе [redacted] као и многи други, тврдећи да он то није могао да изјави јер исто није видео. Описујући оптуженог Маричића на главном претресу навео је да је на себи имао зелену војну бунду. Након што му је предочен записник Кантоналног тужилаштва Унско-санског кантона Бихаћ од 05.10.2017. године на коме је дао исказ, потврдио је да је на записнику његов потпис.

Оштећени [redacted] испитан је на записнику о саслушању сведока пред Кантоналним тужилаштвом Унско-санског кантона Бихаћ, од 27.03.2018. године, као и на главном претресу дана 22.01.2020. године.

Сведок [redacted] наводи да је пре него што је отпочео рат на подручју општине Кључ, био запослен у СЈБ Кључ и обављао је послове саобраћајног милицајца. Прва гранатирања њихових насеља што је практично значило отпочињање оружаног сукоба на подручју њихове општине, почела су крајем маја 1992. године. Недуго након тога, кроз насеља се прочула вест да се грађани насеља Пудин Хана и осталих насеља у околини Пудин Хана, јаве у СЈБ у Кључу, како би наводно добили потврде о слободном кретању на подручју општине Кључ. Познато му је да су се многи мештани тих насеља одазвали том позиву. Међутим, он је са одређеном групом људи – комшијама отишао из ових насеља, тачније отишао је у шуму према насељу Хрипавци,

јер није имао пуно поверења у српске власти. На тај начин је настојао да избегне неугодности. Недуго након тога, кроз дан или два, кроз њихова насеља је прошао у више наврата аутобус, којим је управљало лице по презимену Бајић и који их је позивао да са њим крену у Кључ. На његов позив они су ушли у аутобусе, 30. или 31. маја 1992. године, којима су довезени пред основну школу у Кључу. Уведени су у просторије основне школе у Кључу, где су како друге, тако и њега самог, тукли припадници милиције или војске, није сигуран, па не може да определи.

Био је претучен. Није препознао никог од његових мучитеља, а у више наврата остајао је без свести. Био је тотално дезоријентисан. У тим просторијама је остао читаву ноћ и све време је био физички злостављан . Не може се изјаснити ко је све од његових комшија злостављан јер је самим уласком у школу био тешко злостављан.

Сутрадан су их аутобуси превезли у насеље Ситница. Уведени су у салу основне школе, а он се налазио у изузетно тешком стању. Сећа се да је у једном тренутку до њега дошао [redacted], који му је рекао да је такође био тешко физички злостављан све време и да му је том приликом [redacted] показао рану која се налазила негде у доњем делу његових леђа, рекавши му да је та рана настала након што га је приликом путовања од Кључа до Ситнице, у аутобусу ножем убо Маричић Жељко, звани [redacted]. Сведок наводи да је он лично видео на Дервишевићевим леђима ту рану и сећа се да је [redacted] крварио. Не може да се сети колико је дана провео у просторијама школе у Ситници, али зна да су њега и [redacted] аутобусима одвезли у логор Мањача. Највећи број лица који су били у просторијама ове школе су пешице дошли на Мањачу.

На главном претресу је навео да су их на вратима основне школе „Никола Мачкић“ у Кључу дочекали резервни полицајци и резервни војници, међу којима је препознао [redacted] Маричић Жељка. Објаснио је да су управо [redacted] и опт. Маричић Жељко у наведеној основној школи њега претресли, узели су му документа, новац, сат, све што је имао у џепу морао је да им преда . Након тога ушао је у салу, почели су га туђи. Сећа се да му је неко од војника пришао , ударио га чизмом у лице , крв му је ишла из увета и носа . Не зна ко га је ударао , али комшија који је седео близу њега, [redacted] му је рекао да га је Маричић Жељко ударио. Сећа се да када су пребачени на Ситницу у школу , сутрадан је у у једном моменту у салу ушао војник Маричић Жељко и рекао наглас свима њима да слушају, да запамте ко их је највише тукао, да је то Маричић Жељко, звани [redacted].

Напоменуо је да о овоме није ближе говорио када је испитиван пред Тужилаштвом, јер га вероватно нико није питао, а вероватно се тога није ни сетио. У сваком случају још једном истиче да он није видео ко га је тукао у основној школи „Никола Мачкић“.

Даље наводи да су их наредног дана аутобусима превезли у насеље Ситница, које је од Кључа удаљено неких двадесетак километара, када су уведени у просторије сале основне школе. Истакао је да није могао да се креће, да су га комшије водиле, да су га убацили у аутобус, тако да је на Ситници лежао пребијен и претучен. Објаснио је да су, пре него што су укрцани у аутобусе којима су превожени на Ситницу, трпели злостављање од стране присутних цивила у шпалиру, при чему напомиње да се не сећа да ли је и оптужени Маричић ушао у аутобус којим су одвожени на Ситницу. Сећа се

да га на Ситници нико није тукао и малтретирао. Истиче да је он тада када су већ стигли у Ситницу већ био у изузетно тешком стању. На главном претерсу је навео да се не сећа да ли му је [redacted] показао рану на леђима, али се сигурно сећа да је крварио да је био претучен и у веома лошем стању. Углавном, обојица су били у тешком физичком стању и све време су лежали на поду у тој сали. Не може тачно да се изјасни колико је дана провео у просторијама школе у Ситници, али зна да су и њега и [redacted] аутобусима одвезли у логор Мањача, где је у логору доживљавао тешка понижења и физичка злостављања, као и [redacted] У овом логору остао је све до децембра 1992. године, када је посредством Црвеног крста пребачен у Карловац.

Сведок [redacted] је на главном претресу, објашњавајући разлике у исказу датом у претходном поступку у вези са тим да ли је у Основној школи „Никола Мачкић" у Кључу био присутан и опт.Маричић, с обзиром на то да га у истрази није спомињао, навео да поуздано може да тврди да је он на улазу у основну школу затекао Маричић Жељка и [redacted], да њих двојицу једино и познаје и да су њих двојица од осталих заробљених људи узимали документа, новац, вредне предмете из џепова и да су морали све да ставе на сто. При томе напомиње да се не сећа шта је раније изјављивао, али тврди да не зна да ли га је Маричић тукао, само зна шта су му говориле комшије и рођаци, али да стоји иза тога да је на улазу у основну школу био поред [redacted] и Маричић Жељко. Претпоставља да то у претходном исказу није споменуо јер га нико ништа на те околности није ни питао. При томе напомиње да с обзиром да је био окренут леђима, не може да објасни да ли је Маричић Жељко стајао поред њега или иза њега, јер то није био у прилици да види. У сваком случају, није га ни у једном моменту видео у фискултурној сали. С обзиром да је био окренут лицем према зиду, није могао ни да види ко га је тукао. Тукао га је свако од оних лица, припадника српске војске, ко је био присутан. Навео је да у аутобусу који их је возио према Ситници, није видео Маричића. Видео га је једино на Ситници, када је дошао током дана. Том приликом он је само стајао на улазу у основну школу на Ситници рекао свим присутнима да ако их интересује ко их је највише тукао у Кључу, да знају да је то чинио он, Маричић Жељко звани [redacted]. У том тренутку он је био на крају сале у Ситници, а Маричић Жељко је био на улазу у салу основне школе. Такође објашњава да ово што сад наводи, раније није истицао због тога што му вероватно када је давао првобитни исказ пред Тужилаштвом, то није било битно. При томе, напомиње да ни са ким у међувремену није причао, па да би то утицало на промену његовог исказа.

Наводи да истиче имовинско-правних захтев и да се придружује кривичном гоњењу опт. Жељка Маричића.

Сведок [redacted] је у свом иксазу на главном претресу дана 18.02.2020. године навела да жели да сведочи иако јој је оптужени Жељко Маричић супруг, након што јој је предочено да је привилеговани сведок.

Наводи да је оптужени Маричић и пре критичнопг догађаја волео да попије, али када је почео рат, да је то било у знатно већим количинама, него раније. Он је имао обавезу при војсци, а док је радио у фирми као возач и то док је возио, није пио, али би сваки слободан моменат корстио како би конзумирао алкохол, то је било када не иде на пут. Међутим, када је почео рат, стално се опијао, а ствари су се додатно погоршале

када им се родио син Милош 1988. године, коме је након извесног времена по рођењу утврђена дијагноза да болује од епилепсије и аутизма. Наводи да се здравствено стање њиховог сина погоршало 1990. године, а да је за његовог старатеља одређен управо опт. Жељко Маричић, што је и њој било логично будући да је она без запослења. Наводи да је пре рата била запослена у угоститељству, одакле јој је познат и извесни "Кашика", мисли да је то био надимак [redacted] Описујући како је изгледао оптужени Маричић, сведок напомиње да је за време рата, повремено носио браду.

Објашњава да је оптужени Маричић пио жестока пића, углавном вињак и пиво, да није пио у кући, већ са друштвом у кафанама, а кући би долазио пијан, тако да је и она у том периоду са њим ретко могла да комуницира због стања у коме се налазио. У тим тренуцима је гледала да се склони и да склони децу, јер је у пијаном стању могао да и физички насрне на њих. Покушавала је да га наговори да потражи и стручну, лекарску помоћ, али он о томе није хтео да разговара . Наводи да се сећа да је у априлу 1995. године престао да пије Они су се у октобру месецу 1995. године преселили у Темерин, јер се здравствено стање њиховог болесног сина погоршало, а нису имали новчаних средстава ни за терапију, па су морали да дођу у Србију код рођака .

Сведок [redacted] даље наводи да јој оптужени никада није причао о дешавањима у фискултурној дворани у основној школи у Кључу и догађајима из инкриминисаног периода, само се сећа да је једном приликом рекао сам за себе: "шта сам то урадио"...., али није хтео да објасни на шта је мислио, све до момента када му је стигао позив у овом поступку. Касније јој је причао да се сећа да је био у основној школи и да је малтретирао поједине Муслимане, али да се не сећа догађаја из аутобуса, односно да је у аутобусу некога убо, већ само да је присутне малтретирао и провоцирао. Наводи да од оштећених у овом предмету познаје [redacted] и [redacted] који је радио као директор у вртићу у који су ишла њена деца и са којим су били у одличним односима, а да [redacted] не познаје.

Увидом у Записник о извршеном вештачењу повреда [redacted] Управа полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-Санског кантона Министарства унутрашњих послова, Босна и Херцеговина, број 05-04/03-5-10/18 од 08.01.2018. године, заједно са Медицинским вештачењем прим. [redacted] сталног судског вештака од 02.01.2018. године, утврђено је да је прегледом оштећеног [redacted] уочен ожиљак у пределу леве слабинске регије, промера 1,50 cm x 0,2 cm, да оштећени наводи да је исти последица убода ножем, те да таква могућност постоји. У налазу вештак наводи да трајно умањење опште животне активности није очекивано, за повреде које су по изјавама оштећеног и сведока, као и траговима на телу оштећеног могле настати током маја 1992. године, а које се наводе у расположивој документацији. У налазу стоји и то да се у конкретном случају радило о боловима јаког/средњег интензитета/слабог интензитета 1/5/15 дана до 3/7/20, а постојао је и страх на страни оштећеног због саме ситуације у том временском периоду, као и опште неизвесности, тај страх је због самих повреда био 1/5/15 дана до 3/7/20.

Увидом у Фотодокументацију број 210/17, Унско-Санског кантона Министартсва унутрашњих послова Бихаћ, Босна и Херцеговина, датуми фотографисања 21.12.2017. године, датум израде 25.12.2017. године, утврђено је да је

на фотографији оштећени [redacted] а на фотографијама број 5 и 6, страна 92/19 истражних списа се види ожиљак од задобијених повреда на левој доњој страни леђа.

Увидом у Акт општине Рибник адмнистративна служба, Одељење за општу управу, Одсек за борачко инвалидску заштиту република Српска број 03/2-83-1-1/17 од 20.01.2017. године, утврђено је да је Жељко Маричић, од оца Милоша, рођен 25.03.1960. године, био војно ангажован у војсцн Републике Српске, као припадник ВП 3753. у времену од 19.03.1992. године до 10.06.1992. године и од 11.07.1992. године до 28.08.1992. године, као припадник ВП. 7001 у времену од 29.08.1992. године, до 08.11.1992. године и као припадник ВП. 7286 у времену од 17.02.1994. године до 20.03.1996. године.

Увидом у Одлуку о проглашењу непосредне ратне опасности објављене у Службеном листу 09.04.1992. године утврђено је да се дана 08. априла 1992,. године проглашава на територији Босне и Херцеговине наступање непосоредне ратне опсности.

Увидом у Одлуку о проглашењу ратног стања ("Службени лист Републике БиХ" број 7/92 од 20.06.1992. године), утврђено је да се на територнји Републике Босне и Херцеговине проглашава ратно стање дана 20.06.1992. године.

Увидом у Одлуку о укидању ратног стања ("Службени лист Републике БиХ" број 50/95 од 28.12.1995. године), утврђено је да је ратно стање укинуто дана 28.12.1995. године.

Увидом у уверење Центра за социјални рад Темерин број 55320-1-193/2017 од 14.02.2017. године утврђено је да се потврђује да [redacted] живи у заједничком домаћинству са оцем Маричић Жељком, ул. [redacted] да [redacted] није смештен ни у једну од установа социјалне заштите, да је Милош корисник увећаног додатка за помоћ и негу другог лица у Центру за социјални рад општине Темерин, које право му је признато на основу налаза, оцене и мишљења ПИО, Дирекције Покрајинског фонда, Првостепеног органа за вештачење, бр. СЦ-372/21 од 28.05.2008. године, где је утврђено да код именованог постоји телесно оштећење од 100% по једном основу.

Увидом у Уверење Пореске управе Министарства финансија Републике Србије, Филијала Темерин, број 238-437-15-00117/2019- К2С01 од 29.01.2019. године утврђено је да обвезник Маричић Жељко, ПР Такси "Жељко", са седиштем у Темерину, улица Танчић Михаља број 19, према књиговодственој евиденцији ове Филијале, има просечан аконтациони нето приход за период октобар-децембар 2018. године у износу од 144,00 динара месечно и то по месецима: 10/2018 - 144,00 динара; 11/2018 – 144,00 динара; 12/2018 – 144,00 динара.

Увидом у Уверење Националне службе за запошљавање Филијала Нови Сад, Испостава темерин, број 0417-10114-1/2019-129 од 25.01.2019. године за [redacted], утврђено је да је иста пријављена на евиденцију лица која траже запослење, у периоду од 15.08.2011. године до 08.01.2015. године, као и од 25.01.2019. године, да је

у периоду од 22.08.2011. године до 01.02.2012. године била корисник новчане накнаде, а да тренутно није корисник права на новчану накнаду.

Увидом у фотокопију Извештаја лекара специјлаисте Клиничког центра Војводина – клинике за неурологију за [redacted] од 15.01.2019. године утврђено је да болује од епилесије, да је на овом контролном прегледу констатовано да именовани и даље има нападе, али краткотрајне, те да није имао нападе од када је коригована терапија.

Увидом у Решење АПР број БП 129924/2008 од 11.09.2008. године, утврђено је да је у Регистар привредних субјеката као предузетник уписан Жељко Маричић, са пуним пословним именом: Тахі Жељко Маричић ПР, Темерин, Танчић Михаља 19, а као претежна делатност је уписан такси превоз.

Увидом у Решење Центра за социјални рад општине Темерин број 57020-2-381/09 од 21.09.2009. године, утврђено је да је [redacted] из Темерина, ул. Танчић Михаља број 19, рођен 08.07.1988. године у Кључу, стављен под старатељство оца Маричић Жељка, који се обавезује да се као старатељ савесно, стара о личности, правима и интересима штићеника [redacted] као и да предузима све правне послове и радње које су неопходне за заштиту интереса штићеника, у скалду са проценом и планом старања стручног тима овог Центра.

Увидом у Решење Основног суда у Новом Саду Посл. бр. Р2-156/15 од 04.03.2016. године за [redacted] утврђено је да и даље постоје разлози за меру лишења пословне способности противника предлагача, [redacted], рођеног 08.07.1988. године у Кључу, са пребивалиштем у Темерину Танчић Михаља број 19, те да именовани и надаље остаје лишен пословне способности у потпуности.

Увидом у Записник о усменој расправи састављен дана 10.12.2015. годие пред Основним судом у Новом Саду у расправи предлагача Центра за социјални рад Темерин и противника предлагача [redacted] и судско-психијатријски налаз и мишљење вештака доц [redacted] специјалисте неуропсихијатрије и судске психијатрије за [redacted] утврђено је да из налаза и мишљења вештака доц др Зорана Гајића, произилази да је [redacted] с обзиром на то да болује од епилепсије и умерене менатално недовољне развијенсоти, трајно ослоњен на туђу супервизију и помоћ, па је предлог да му се одузме пословна способност у потпуности, односно, у истом обиму који је до тада био.

Увидом у План услуга Центра за социјални рад општине Темерин од 30.01.2019. године утврђен је план старања о кориснику [redacted] у смислу обезбеђености адекватног смештаја и здравствене заштите, свеобухватне заштите корисника, утврђено је да се старатељ Жељко Маричић на адекватан начин има старати о интересима корисника, да подноси на време стартељске извештаје ЦСР-у, да је [redacted] здравствено обезбеђен, да редовно одлази на терапију и лекарске контроле, као и да редовно користи терапију, да има обезбеђену разноврсну и редовну исхрану, да има контакте са својом родбином и вршњацима, ка и да старатељ омогућава [redacted] одлазак у Дневни центра за децу и контакт са вршњацима који имају сличне или исте потребе.

Увидом у Извештај из казнене евиденције Треће полицисјке управе Полицисјка станица Кључ, Босна и Херцеговина број 05-04/09-2-1-04-3-107/18 од 19.03.2018. године за окривљеног Маричић Жељка утврђено је да се Маричић Жељко увидом у казнену евиденцију сматра неосуђиваним од ове полицисјке станице.

Увидом у извештај из КЕ за опт. Маричић Жељка МУП-а Републике Србије, Одсек за аналитику и полицијске евиденције за ПУ Нови Сад од 09.09.2019. године утврђено је опт. Жељко Маричић осуђиван пресудама Општинског суда Нови Сад К бр. 1891/04 од 31.05.2005. године, правноснажна дана 08.07.2005. године, због кривичног дела из члана 194 став 3 КЗ РС и члана 187 став 4 у вези става 1 КЗ РС којом му је изречена условна осуда и то казна затвора у трајању од 1 (једне) године, са роком проверавања 2 (две) године и пресудом Општинског суда у Сремској Митровици К бр. 183/07 од 07.09.2007. године, правноснажна истог дана, због кривичног дела из члана 230 став 1 КЗ РС којом му је изречена условна осуда и то казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци, са роком проверавања од 2 (две) године и новчана казна.

Увидом у допис Министарства правде Републике Србије Сектор за међународну правну помоћ од 16.10.2019. године и извод из КЕ и ПЕ за Маричић Жељка МУП-а БиХ Унско-Санског кантонаброј 05/04-09-2-1 од 12.09.2019. године утврђено је да оптужени Маричић Жељко пролази кроз казнену евиденцију ПС Кључ због учињеног кривичног дела из члана 181 став 1 КЗ СР БиХ, и кривичног дела из члана 187 став 4 у вези са ставом 1 КЗ РС.

Увидом у допис БиХ Унско-санског кантона МУП-а БиХ, Треће полицијске управе ПС Кључ број 05-04/08-2-2877/19 од 12.09.2019. године, утврђено је да је Жељко Маричић пресудом Општинског суда Бања Лука К 573/84 од 22.03.1984. године због учињеног кривичног дела из члана 181 став 1 КЗ СР БиХ кажњен новчаном казном у износу од 50.000,00 динара, казна је брисана дана 13.10.2017. године, а да је условна осуда и то казна затвора у трајању од 1 (једне) године, са роком проверавања 2 (две) године, по пресуди Општинског суда Нови Сад К бр. 1891/04 од 31.05.2005. године, правноснажна дана 08.07.2005. године, због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана из члана 187 став 4 у вези става 1 КЗ РС, БРИСАНА дана 24.10.2017. године.

Из Налаза и мишљења сталног судског вештака [redacted] психијатра од 02.03.2020. године, произилази да је након обављеног психијатрсијког прегледа опт. Маричић Жељка, утврђено да је оптужени особа са једноставном структуром личности, а чије су интелектуалне способности у границама просека. У време извршења кривичног дела које му се у овом поступку ставља на терет, налазио се у фази аклохолне зависности и у стању алкохолне опијености, те да су његове способности да схвати значај свог дела, као и могућности управљања поступцима биле смањене до степена битног, али не и битно . С обзиром на то да је у међувремену успоставио период апстиненције од алкохола, као и да код оптуженог вештак није регистровао клиничке симптоме алкохолне зависности, токсикоманске зависности од опојних дрога, душевне болести, душевне заосталости, привремене душевне поремећености, нити неке друге теже душевне поремећености, мера безбедности медицинског карактера није индикована.

Кривично дело које је предмет овог поступка извршено је пре двадесет осам година, неки сведоци су и по неколико пута испитивани у овом временском периоду, те је немогуће очекивати да о појединостима догађаја, њиховој хронологији, чињеницама које су претходиле том догађају, говоре на потпуно сагласан начин. Протек времена од догађаја јасно доводи до немогућности да се на идентичан начин исприча прича са истим детаљима, што значи да се могу заборавити или помешати неки детаљи самог догађаја, али што не значи да је услед тога нужно обеснажено њихово сведочење о главним и одлучним чињеницама, те да не говоре истину, а ситне неподударности, цео иксаз чине непоузданим. У конкретном случају од стране војске и милиције Српске Републике Босне и Херцеговине лишен је слободе већи број цивила, међу којима су били сведоци - оштећени и спроведени у просторије Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу, затим су пролазили кроз шпалир грађана, те доведени у просторије Основне школе у Ситници, с тога могућност опажања одређених дешавања зависила је и од момента на коме су се налазили у тренутку злостављања.

Наиме, ценећи све исказе оштећених и сведока, те на основу утиска који су они непосредно оставили на суд, иако се могу уочити неке разлике у исказима између појединих сведока, као и разлике и противуречности у исказима које је исти сведок дао пред Тужилаштвом у претходном поступку и на главном претресу, суд је у неким случајевима, приликом испитивања сведока, покушао да предочавањем исказа једног сведока другом, као и одбрану оптуженог, па и предочавањем њихових сопствених исказа који су дати у различитим интервалима, отклони одређене противуречности у њиховим исказима, али ови покушаји углавном нису уродили плодом, очигледно услед великог протека времена.

Анализом свих изведених доказа, како појединачно, тако и у вези са осталим изведеним доказима, као и наводима одбране оптуженог, суд је на основу начела слободног судисјког уверења, у оцени доказа о чињеницама, сходно одредби члана 16 и 419 ЗКП-а, нашао да је оптужени Маричић Жељко извршио описане радње које му се стављају на терет, у време, на месту и на начин како је то наведено у изреци ове пресуде.

Заменик главног кантоналног тужиоца Унско-санског кантона Бихаћ донео је наредбу о спровођењу истраге број Т0 1 0 КТРЗ 0015 446 13 дана 05.07.2013. године, против Маричић Жеља и [redacted], због постојања основа сумње да су извршили кривично дело ратни зочин против цивилног становништва из члаан 142 став 1 у вези са чланом 22 преузетог КЗ СФРЈ. Кантонални тужилац Унско-санског кантона Бихаћ подигао је оптужницу број Т 01 0 КТРЗ 0015 446 13 дана 05.06.2018. године против Жељка Маричића, звани [redacted], због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 преузетог КЗ СФРЈ. Наведена оптужница је потврђена решењем Кантоналног суда у Бихаћу, број 01 0 К 013745 18 Кпс од 12.06.2018. године.

Дописом КТО 8/18 од 27.11.2018. године Тужилаштво за ратне злочине је известио суд да је подигло оптужницу против Маричић Жељка због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, при чему је наведена оптужница након преузимања кривичног гоњења, уређена на основу потврђене оптужнице Кантоналног тужилаштва Унско-санског кантона Бихаћ број Т 01 0 КТРЗ 0015 446 13 дана 05.06.2018. године.

Током кривичног поступка суд је утврдио да је у време извршења кривичног дела, крајем маја 1992. године у Босни и Херцеговини постојао оружани сукоб између оружаних формација српског, бошњачког и хрватског народа, а која чињеница међу странкама и није била спорна.

Да је у инкриминисано време постојао оружани сукоб, суд је утврдио оценом следећих изведених доказа:

Из исказа сведока - оштећеног [redacted] суд је утврдио да је крајем маја 1992. године становништво насеља Пудин Хан и осталих насеља у околини, насељених муслиманско-бошњачким становништвом било гранатирано од стране српске војске, да међу становништвом бошњачке националности није било војника, нити су имали било какво војно наоружање, гранатирање је вршено у циљу застрашивања, а касније и прогона Бошњака са ових подручја.

Из исказа сведока [redacted] утврђено је да је у периоду око 20.05.1992. године због затегнуте ситуације на подручју њихове општине њему сугерисано да више не долази на посао и тако је и било, да је он остао код своје куће у насељу Пудин Хан, у близини Кључа, те да су недуго после тога, мисли да је био 28.05.1992. године, мештани насеља Велагић, па и они су позвани од стране српских власти да се јаве 29.05.1992. године у просторије полиције у Кључу.

Из исказа сведок [redacted] суд је утврдо је рат у Босни и Херцеговини дочекао у свом родном месту Црљени код Кључа, да су негде пред крај маја 1992. године српске власти у Кључу кренуле са привођењем мушкараца несрпске националности, односно позивањем да се сви мушкарци јаве у једно суседно село Миниће где је живело српско становништво.

Из исказа сведока [redacted] је утврђено да је негде у другој половини маја 1992. године отпочело гранатирање насеља Красуље и околних насеља настањених муслиманским становништвом и да су гранатирање вршили српски војници, односно српска власт. Након завршеног гранатирања, њима су припадници српске војске дали ултиматум да предају сво наоружање (ловачко наоружање и пиштоље), након чега су их све постројили у колону по један и наредили им да пешице крену према насељу Рамићи, општина Кључ, коју колону су пратили српски војници.

Чињеница о избијању ратних сукоба на овом подручју крајем маја 1992. године, утврђена је и из исказа сведока - оштећеног [redacted] који је истакао да су прва гранатирања њихових насеља била у Општини Кључ, што је практично значило отпочињање оружаног сукоба.

Постојање оружаног сукоба суд је утврдио и на основу материјалног доказа и то „Одлуке о проглашењу непосредне ратне опасности" објављена у „Службеном листу Републике БиХ" дана 09. априла 1992. године, где се на територији Републике Босне и Херцеговине на седници 08.04.1992. године проглашава наступање непосредне ратне опасности, а ратно стање је укинуто дана 28.12.1995. године Одлуком која је објављена у „Службеном листу Републике Босне и Херцеговине".

Ценећи исказе свих напред наведених сведока на околност постојања оружаног сукоба на територији Босне и Херцеговине у временском периоду који је обухваћен оптужницом, суд је исказе сведока у том делу прихватио у свему као јасне, веродостојн и истините.

Оружани сукоб постоји свуда где се прибегло оружаној сили између држава или продуженом оружаном насиљу између власти и организованих наоружаних група или пак између таквих група унутар једне државе.

На територији Републике Босне и Херцеговине која је била саставни део тадашње СФРЈ одвијао се немеђународни (унутрашњи) оружани сукоб између оружаних формација српског, бошњачког и хрватског народа, а што је и опште позната чињеница.

Суд је разматрајући ***статус оптуженог Маричић Жељка,*** утврдио из саме одбране оптуженог да је крајем маја 1992. године, био мобилисан на Кули код Мркоњић Града од стране Војске Републике Српске, да је био у војном магацину оружја и муниције и да је био униформисано лице и носио СМБ униформу, да је био војно ангажован у Војсци Републике Српске као припадник ВП 3753 у времену од 19.03.1992. године до 10.06.1992. године и од 11.07.1992. године до 28.08.1992. године, као припадник ВП 7001 у времену од 29.08.1992. године, до 08.11.1992. године и као припадник ВП 7286 у времену од 17.02.1994. године до 20.03.1996. године, а наведена чињеница произилази и из Акта општине Рибник адмнистративна служба, Одељење за општу управу, Одсек за борачко инвалидску заштиту Република Српска број 03/2-83-1-1/17 од 20.01.2017. године, из кога је утврђено да је Жељко Маричић, о[redacted] рођен 25.03.1960. године, био војно ангажован у војсци Републике Српске. Суд је разматрајући статус оптуженог Маричић Жељка утврдио да је као припадник Војске Републике Српске ВП 3753 деловао као учесник једне од страна у сукобу.

Да је оптужени Маричић Жељко извршио радње ближе описане у изреци пресуде (исчовечно поступање, понижавање људског достојанства, наношење великог физичког бола и психичке патњи и повреде телесног интегритета), суд је утврдио оценом следећих изведених доказа:

Оптужени Жељко Маричић је приликом давања одбране у претходном поступку негирао извршење кривичног дела које му се ставља на терет, а на главном претресу делимично је признао радње за које се терети . Навео је да је тачно да је ударао људе који су били у фискултурној сали у основној школи Никола Мачкић у Кључу. Цивиле је ударао, али не у толикој мери, јер у том тренутку није имао контролу над собом због алкохола који је конзумирао. Не може да се сети да ли је баш сва лица која су наведена у оптужном акту тукао у просторијама основне школе „Никола Мачкић“ у Кључу. Сећа се [redacted] да га је ударао, [redacted] је ударао у фискултурној сали у Основној школи „Никола Мачкић“, рукама и ногама међутим, тврди да га није ударао „до несвести“. Не сећа се да ли га је ударао у шпалиру, није имао палицу, није имао војничке чизме него војничке ципеле, није улазио у аутобус, није имао нож и није убо[redacted], а није га ни псовао. [redacted] није ударао, [redacted] се не сећа. У шпалиру је ударио двојицу или тројицу летвом коју му је неко додао. Истакао је да је у инкриминисаном периоду доста пио, да скоро никада није био трезан, осим када је био на послу.

Из исказа сведока ***оштећеног*** [redacted] ***дат на главном претресу*** суд је утврдио да га је опт. Маричић Жељко у основној школи Никола Мачкић у фискултурној сали ударао ногама на којима је имао војничке чизме, дрвеном бејзбол палицом и то у леђа, ребра, кичму, у задњицу те де се од тих удараца и онесвестио, да га је ударао у шпалиру шакама, палицом у пределу тела, да га је пре уласка у аутобус ударао у тело шакама, палицом и ногама на којима су биле војничке чизме, а када је ушао у аутобус да је наставио да га удара, да га је ударао главом по седишту аутобуса, да му је псовао мајку усташку, да је да би избегао ударпе покушао да се сакрије испод седишта у аутобусу, а затим га је опт. Маричић убо ножем у леви доњи део леђа, окретао забодени нож где је услед наведених радњи изгубио свест.

Наводи сведока [redacted] у делу описа радњи које је предузео опт. Маричић Жељко потврђени су и деловима исказа сведока оштећеног [redacted] Сведок [redacted] испитан током поступка навео је да се сећа да је у Ситници у основној школи видео [redacted] који је био крвав, а када је дошао себи смогао је снаге да им каже да је приликом вожње у аутобусу од Кључа до Ситнице убоден од стране Маричић Жељка. Исказ сведока [redacted] потврђен је и исказом сведока оштећеног [redacted] који је навео да му је оштећени [redacted] у сали основне школе у Ситници рекао да је био тешко физички злостављан, да му је показао рану рекавши му да је та рана настала након што га је приликом путовања од Кључа до Ситнице у аутобусу ножем убо Маричић Жељко звани „Стер". С тим у вези и свеок [redacted] је навео да му је једном приликом [redacted] рекао да га је у аутобусу у којем је превожен од Кључа до насеља Ситница убо ножем опт. Маричић Жељко и да је мислио да неће после тога преживети.

Из исказа сведока [redacted] који је имао посредна сазнања произилази да је чуо од људи који су доведени у Ситницу да је [redacted] у основној школи у Кључу тукао оптужени Маричић Жељко , као и да је оптужени приликом путовања аутобусом из Кључа убо ножем [redacted] Иначе [redacted] видео у сали за физичко и био је претучен и крвав.

Из исказа сведока [redacted] датог у истрази произилази да су у сали основне школе у Кључу између осталих цивила и [redacted] тукли припадници српске војске и полиције, међу којима се истицао опт. Жељко Маричић звани „[redacted] као и да је чуо да је опт. Маричић Жељко ножем убог [redacted]

Исказе сведока [redacted] у овом делу суд је поклонио веру налазећи да су јасни, уверљиви и сагласни, а који искази се уклапају у једну логичну целину.

Када се напред наведено доведе у везу са налазом и мишљењем сталног судског вештака прим. [redacted] од 02.01.2018. године, из кога произилази да је прегледом оштећеног Мирсада Дервишевића уочен ожиљак у пределу леве слабинске регије, промера 1,50 cm x 0,2 cm, да оштећени наводи да је исти последица убода ножем, те да таква могућност постоји, те да се у истом налазу и мишљењу наводи да су

ове повреде могле настати током маја 1992. године, а који налаза и мишљење је суд прихавтио у потпуности, суд је несумњиво утврдио да је на начин описан у дипозитиву пресуде оптужени Маричић Жељко оштећеном [redacted] у аутобусу којим су заробљена цивилна лица превожена до насеља Ситница, задао убод ножем у леви доњи део леђа од чега му је на том месту остао ожиљак.

Суд је као уверљив, логичан и јасан прихватио исказ оштећеног [redacted] и у делу у коме је био категоричан, да је и у шпалиру грађана српске националности који је био формиран од Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу до паркираних аутобуса био и опт. Маричић Жељко и да га је тукао шакама, војничким чизмама и палицом.

Да је оптужени Маричић Жељко несумњиво био у шпалиру грађана који је формиран од основне школе у Кључу до паркираних аутобуса, а кроз који су морали да прођу да би дошли до аутобуса којима су заробљени цивили даље превожени у Ситницу, суд је утврдио и из исказа оштећеног [redacted] који је описао детаљно како је управо њега док је пролазио кроз шпалир окупљених грађана, оптужени Маричић Жељком палицом-коцем ударио по руци, а који исказ је суд прихватио као јасан, уверљив и истинит.

Одбрану оптуженог Жељка Маричића у делу у коме негира да је ушао у аутобус и да је у аутобусу убо ножем у леђа оштећеног [redacted] суд није прихватио јер је, нелогична, неуверљива и срачуната на избегавање кривичне одговорности и у супротности са изведеним доказима, јасним и уверљивим исказом оштећеног [redacted], који на детаљан начин описује како га је оптужени повредио забијајући му нож у доњи део леђа, притом га окрећући како би бол био још јачи, јер је при оваквом исказу из претходног поступка оштећени доследно остао и на главном претресу.

Суд је ценио одбрану оптуженог Маричић Жељка у делу у коме је навео да није имао палицу, да није имао војничке чизме него војничке ципеле, да није имао нож и није убо [redacted], и у овом делу одбрану је оценио као неискрену и усмерену на избегавање кривичне одговорности.

Ценећи одбрану оптуженог Маричића у делу где делимично признаје радње извршења кривичног дела у погледу тога да је тукао оштећеног [redacted] у сали Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу, суд је прихватио, јер је иста поткрепљена пре свега уверљивим, јасним и прецизним исказом сведока [redacted] из чијег исказа са главног претреса је утврђено да га је у просторији ове основне школе између осталих, тукао и опт. Жељко Маричић [redacted], а од задобијених удараца је падао у несвест.

Да је на ногама имао војничке чизме и нож суд је утврдио и из исказа сведока оштећеног [redacted] Да је опт. Маричић Жељко критичном приликом имао нож утврђено је и из исказа сведока [redacted] Чињеница да је опт. Маричић Жељко на ногама имао војничке чизме утврђена је и из исказа сведока оштећеног [redacted] а које исказе је суд као међусобно сагласне, јасне, прецизне и истините прихватио.

Суд је поклонио веру исказу сведока оштећеног [redacted] оценивши његово сведочење као искрено, убедљиво и веома упечатљиво који је у исказима био доследан у погледу битних и одлучних чињеница које је радње предузимао оптужени Маричић Жељко и на који начин те да су наведени искази у погледу одлучних чињеница сагласни са деловима исказа сведока оштећених који имају посредна сазнања. Суд је поклонио веру исказу сведока [redacted] налазећи да није имао разлога да лажно терети оптуженог Маричић Жељка, а о наведеним догађајима је сведочио јасно детаљно , доследно и уверљиво.

Чињеницу да је опт. Маричић Жељко ***оштећеног*** [redacted] у шпалиру ударио палицом - дрвеним коцем у десну руку услед чега је рука била отечена и модра, суд је несуњмиво утврдио из исказа самог сведока оштећеног [redacted]. Сведок [redacted]а на јасан, детаљан и прецизан начин и то како у претходном поступку, тако и на главном претресу описао је на који начин је примио ударац, описујући детаљно да га је Маричић, у тренутку његовог проласка кроз шпалир, неким како он каже „коцем" ударио по десној руци негде изнад лакта, да би на главном претресу описујући догађај, прецизирао да је ударац био усмерен према његовим леђима, али је он подметнуо руку, па је примио ударац у руку, од ког ударца му је утрнула комплетна рука, имао је на том месту отеклину дуго након овога, а и последице тог ударца је дуго након тога осећао. Оштећени [redacted] је био категоричан у тврдњи да је критичном приликом опт. Маричић Жељко предузео напред описане радње чији исказ је суд прихватио као уверљив, веродостојан и истинит.

Оцењујући одбрану опт. Маричић Жељка да оштећеног [redacted] није тукао у шпалиру, него у фискултурној сали, суд не искључује могућност да је опт. Маричић Жељко заиста тукао оштећеног [redacted] и у фискултурној сали Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу, али налази да ове радње нису предмет оптужбе. С тим у вези и сам оштећени [redacted] у свом исказу наводи да се не сећа да је опт. Маричића видео у просторијама Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу, али категорично тврди да је био у шпалиру формираном од школе до аутобуса и да је оптужени у том шпалиру ударао не само њега, већ и остале присутне који су се кретали ка паркираним аутобусима, а који исказ је суд као прецизан и врло детаљан у овом делу и прихватио.

Одбрана опт. Маричић Жељка у делу у ком негира да је оштећеног [redacted] тукао у шпалиру је дематована уверљивим исказом сведока оштећеног [redacted] . Ово тиме пре што је и сам опт. Маричић Жељко у својој одбрани, говорећи начелно како се понашао у шпалиру, истакао да се сећа да му је неко у једном тренутку додао неку летву, којом је ударио двојицу, тројицу, што по оцени суда несумњиво говори у прилог томе да је оптужени тукао присутне цивиле у шпалиру, а чиме се потврђује и сам исказ оштећеног [redacted] да је управо он био једно од лица коме је опт. Маричић задао ударац, а на начин како је то претходно описано.

Сведок оштећен [redacted] категоричан у тврдњи да је критичном приликом оптужени Жељко Маричић држећи у рукама митраљез, ходао изнад присутних цивила затворених у основној школи у Кључу, да им је псовао турску и балијску мајку, односно децу, те да је тукао поједине његове комшије ногама на којима су биле војничке чизме, у пределу кичме, бубрега, како је где стигао, и да је често пута понављао да ће за једног Србина бити убијено триста Турака, а када је дошао до њега,

Маричић Жељко је извадио нож - бајонет иза појаса, ставио му под врат говорећи му да га неће Хилмо (његов отац), препознати шта ће све од њега направити у ВЦ-у и рекао му је да ће га водити у ВЦ где ће му сећи уши, а у исто време га је ногама ударио пар пута у предео слабина и да му је поново стављао бајонет под грло и питао га када да га коље, а када му је одговорио да ће то бити у шест сати, опт. Маричић Жељко му је рекао да не заборави то време.

У прилог наведеном су и посредна сазнања оштећеног [redacted] да је опт. Маричић Жељко у просторијама Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу, у једном тренутку ставио [redacted] под врат бајонет и рекао да ће га заклати у шест сати, будући да му је о томе оштећени [redacted] причао.

Сведочење оштећеног [redacted] о овом догађају било је веома упечатљиво, те је недвосмислен утисак суда да је сведок овај догађај добро упамтио и по специфичним околностима јер како и сам тврди „стављањем ножа под врат и заказивањем термина за клање" доживео је нервни слом од страха.

На главном претресу, након што је опт. Маричић Жељко навео да се не сећа [redacted] сведок [redacted] изразио је чуђење рекавши: „како не може да се сети, нема шансе, па он је са мојом целом породнцом био добар, дружили су се, заједно ишли по кафанама, бно је његов лични пријатељ а и са његовом супругом је радио у угоститељској фирми, те и да би волео ако Маричић чује да се сети да кад пође на посао да су заједно јели у ресторану Корзо".

Суд је ценећи исказ сведока оштећеног [redacted] прихватио као искрен, јасан и уверљив, налазећи да нема разлога да неосновано терети опт. Маричић Жељка.

Из исказа сведока ***оштећеног*** [redacted] суд је утврдио да су га одмах по уласку у Основну школу „Никола Мачкић" претресли опт. Маричић Жељко и извесни [redacted] узели му документа, а неки војници почели су да га ударају, у више наврата остајао је без свести и управо због тога није могао да види ко га је конкретно тукао. Неко од војника му је пришао, ударио га чизмом у лице, срушио га и кренула му је крв из увета и из носа, али не зна ко га је ударио јер је пао у несвест. Комшија који је седео близу њега [redacted] му је на Ситници рекао да га је ударио Маричић Жељко.

Суд је овакав исказ оштећеног [redacted] довео пре свега у везу са исказом оштећеног [redacted] који је критичном приликом такође био присутан у просторијама основне школе у Кључу и био категоричан да је лично видео када је опт. Маричић Жељко снажно ударио [redacted] у предео иза ува, од ког ударца је овај одмах пао у несвест, а из главе му је потекла крв, а пре него што је ударио [redacted], Маричић му је опсовао мајку Хафизу, питајући га хоће ли возачку дозволу, вероватно алудирајући на догађај када му је [redacted] као полицајац, једном приликом одузео возачку дозволу. Исказ оштећеног [redacted] у овом делу суд је прихватио као детаљан, прецизан, будући да је сам оштећени [redacted] присуствовао догађају, описао како се све одиграло, а такав исказ је у битним деловима сагласан и исказу самог оштећеног [redacted], који има посредна сазнања да га

је на наведени начин ударио опт. Маричић Жељко, па суд није имао разлога да му не поверује.

Када је у питању понашање оптуженог Маричић Жељка након што су аутобусима заробљени цивили пребачени у просторије основне школе у Ситници, из сагласних исказа оштећених [redacted] које је суд прихватио, произилази да је опт. Маричић када су затворени цивили превезени из основне школе у Кључу на Ситницу и ту смештени у просторије основне школе, долазио и настављао да им прети говорећи им „да ако их интересује ко их је највише тукао у Кључу, да знају да је то чинио он, Маричић Жељко звани [redacted] упућујући им и друге претње, али их на Ситници није тукао. Из исказа оштећеног [redacted] суд је на несумњив начин утврдио да је опт. Маричић Жељко у просторијама основне школе у Ситници присутнима, као и оштећенима рекао да им јебе мајку балијску, усташку и да је ово српска земља, да ће их протерати са земље и да се никада неће вратити. Суд је у овом делу исказ оштећеног [redacted] прихватио као уверљив, упечатљив и истинит.

Сведоци - оштећени имали су одређена одступања од исказа који су дали у истрази. С тим у вези оштећени [redacted] у истрази је навео да га је у просторијама Основне школе „Никола Мачкић“ ударао [redacted] звани [redacted] описујући на који начин га је ударао, да би на главном претресу испитан дана 22.05.2019. године истакао да га је у просторијама основне школе осим [redacted] тукао и опт. Жељко Маричић [redacted]

оштећени [redacted] је у истрази испитан од стране Кантоналног тужилаштва у Бихаћу навео да је у фискултурној сали видео оштећене [redacted], да се сећа да је том приликом био претучен [redacted], а на главном претресу је навео да у фискултурној сали није видео [redacted]

оштећени [redacted] је у истрази испитан пред Кантоналним тужилаштвом Унско-санског кантона Бихаћ дана 05.10.2017. године навео да је у фискултурној сали Основне школе „Никола Мачкић“ између осталих видео и [redacted] и [redacted] и да су доживели посебно физичко малтретирање, а да је посебно био злостављан оштећени [redacted], а на главном претресу негирао је да је у истрази дана 05.10.2017. године рекао да су малтретирани јер то није ни видео;

сведок - оштећени [redacted] у истрази испитан пред Кантоналним тужилаштвом Унско-санског кантона Бихаћ није говорио да су их на вратима Основне школе „Никола Мачкић“ у Кључу дочекали резервни полицајци и војници и да је међу њима препознао [redacted], те да су га они претресли, узели му документа, новац, сат и све што је имао у џепу морао је да им преда, а на главном претресу испитан дана 22.01.2020. године је био категоричан да су га управо [redacted] и опт. Маричић Жељко у наведеној основној школи претресли, узели документа, новац, сат и све што је имао у џепу.

Суд је размотрио напред наведене разлике, одступања у исказима сведока - оштећених те налази да су искази оштећених доследни у битним елементима односно у погледу суштине кривичног дела. Суд налази да се овакве неконзистентности код

сведочења оштећених могу приписати протеку времена (од догађаја је прошло око 28 година), те услед тога и лошијем квалитету сећања, затим траума које су оштећени доживели услед којих није било могуће да детаљно опажају, ипак искази оштећених у кључним деловима који се односе на идентификацију опт. Жељка Маричића и опис свеукупног дешавања су поуздани. С тим у вези суд налази да садржина нечијег исказа зависи од постављених питања, која се могу разликовати у односу на питања постављена приликом претходних испитивања, те да се и сам оштећени може сетити одређених чињеница када се о њима постави конкретно питање.

Исказе сведока оштећених суд је прихватио јер су међусобно сагласни, уклапају се у једну логичну целину и дају објективну слику догађаја онако како се одиграо, те демантују одбрану опт. Маричић Жељка из претходног поступка да није извршио радње описане у изреци пресуде.

Суд је несумњиво утврдио да је оптужени Маричић Жељко извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ.

Напред наведена законска одредба се између осталог темељи и на IV Женевској конвенцији о о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године. Оптужени се терети да је поступао противно члану 3 став 1 тачка а) и ц) ове конвенције (која је ратификована Одлуком Народне скупштине ФНРЈ, „Сл. лист ФНРЈ" бр. 24/50) и члану 4 став 1 и став 2 тачка а) Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II) од 08.06.1977. годнне („Службени лист СФРЈ" број 16/78-Међународни уговори).

Тумачећи одредбу члана 142 КЗ СРЈ, није услов постојања самог дела да починилац зна или има намеру да крши међународну норму, већ је довољно да његово понашање објективно представља кршење правила међународног права. Да би се утврдило кршење правила међународног права, неопходно је утврдити против кога је радња извршења дела била усмерена. На основу изведених доказа суд је утврдио да су цивнли наведени у диспозитиву оптужнице биле особе заштићене Женевском конвенцијом о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године. Са свега напред изнетог евидентно је да су радње кривичног дела из прецизиране оптужнице за које је утврђено да је починио оптужени Маричић Жељко биле противне правилима међународног права и то члана 3 став 1 тачка а) и ц) Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године и члана 4 став 1 и став 2 тачка а) Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II) од 08.06.1977.године.

IV Женевска конвенција о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године примењује се у случају објављеног рата или сваког другог оружаног сукоба који избије између двеју или више Високих страна уговорница, чак и ако једна од њих није признала ратно стање, како је то описано у члану 2 ове Конвенције. У члану 3 став 1 тачка а) наведене Конвенције, предвиђена је обавезна примена одређених одредби у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од високих страна уговорница. Овом одредбом предвиђено је да се према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу

услед болести, рана, лишења слободе или из било ког другог узрока, поступа у свакој прилици човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било коме другом сличном мерилу. У том циљу забрањене су и забрањују се у свако доба и на сваком месту према наведеним лицима између осталог: а) повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепости и мучења, док је тачком под ц) истог члана напред наведене Конвенције прописано да је забрањено и забрањују се повреде личног достојанства, нарочито увредљиви и понижавајући поступци.

Допунски Протокол II уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба чланом 4 став 1 предвиђа да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани. Она ће у свим приликама бити хумано третирана, без икакве дискриминације. Ставом 2 тачком а) наведеног члана предвиђено је да, не дирајући у начелни карактер напред наведених одредаба, против лица поменутих у ставу 1. јесте и остаје забрањено у свако доба и на сваком месту, насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне.

Током кривичном поступка суд је из изведених доказа, пре свега из исказа испитаних сведока - оштећених несуњиво утврдио да су били цивили. Њихов статус произилази из чињенице да су у питању лица која нису била наоружана, нити су узела учешће у непријатељствима на било који начин, а која чињеница и није била спорна током поступка.

Оценом исказа сведока - оштећених мештана насеља Велагићи, Пудин Хан, Саница, Красуље са подручја општине Кључ који су лишени слободе од стране војске и милиције Републике Српске Босне и Херцеговине и спроведени у просторије Основне школе „Никола Мачкић" у Кључу, као и у просторијама основне школе у Ситници, суд је утвдио да су жртве овог кривичног дела [redacted] били цивили, да су се налазили у власти једне стране у сукобу, па самим тим су као такви уживали заштиту према Женевским конвенцијама и II допунском Протоколу и имали су право на хумани поступак у смислу поштовања њихове личности, части и верског убеђења, као и забране да се према њима наносе било које врсте повреде , телесног интегритета и здравља , повреде личног достојанства, те нарочито примена увредљивих и понижавајућих поступака.

Кривично-правне радње за које се оптужени Жељко Маричић терети, биле су ***повезане са оружаним сукобом*** који се одвијао на подручју тадашње Босне и Херцеговине и на територији где се десио инкриминисани догађај који је предмет овог поступка. Наиме суд закључује да та повезаност постоји из несумњиво утврђених чињеница, да се критични догађај десио за време оружаног сукоба између оружаних формација српског, бошњачког и хрватског народа, да је оптужени био припадник војске Републике Српске, да су оштећени жртве били муслимани , да су били цивили и да су имајући у виду понашање оптуженог жртве припадале супротстављеној страни

Суд је на основу изведених доказа утврдио да је оптужени Маричић Жељко кривично правним радњама ***извршио кривично дело из члана 142 став 1 КЗ СРЈ*** на начин да његове радње представљају нечовечно поступање према наведеним цивилима, наношење великих физичких болова и психичке патње, које су последица повреде телесног интегритета и здравља, на који начин је извршио и понижавање људског достојанства оштећених лица

Нечовечно поступање је намерно дело или пропуст којим се наноси тешка душевна или телесна патња, односно озледа или које представља озбиљан насртај на људско достојанство, а које је почињено против заштићене особе.

Суд је утврдио да се ради о ***нечовечном поступању*** у случају када је опт. Маричић Жељко између осталог, оштећенима псовао турску и балијску мајку, односно децу, говорећи да ће за једног Србина бити убијено триста Турака, као и када им је у просторијама основне школе у Ситници, где су из Кључа одвожени оштећени рекао да им јебе мајку балијску, усташку и да је ово српска земља, да ће их протерати са те земље и да се никада неће вратити, опт. Жељко Маричић је нечовечно поступао према оштећенима јер их је тукао у основној школи у Кључу, у шпалиру, а оштећеног [redacted]а и у аутобусу. Радње опт. Жељка Маричића у односу на оштећеног [redacted]а представљају нечовечно поступање, јер је опт. Маричић Жељко оштећеном претио да ће му исећи уши, да ће да га коље, при чему је и њему псовао турску и балијску мајку. Оштећени су трпели тешке психичке патње ,псовањем су понижени, те ове радње представљају тежак напад на њихово достојанство. Понашање опт. Жељка Маричића је усмерено на то да се телесним повређивањем вређањем достојанства оштећених, псовањем које у себи садржи вређање на националној основи нанесе тешка физичка и душевна патња. Овакви деградирајући и понижавајући поступци опт. Маричић Жељка представљају озбиљан насртај на људско достојанство и имају карактер нечовечног поступања и то нарочио у ситуацији када су оштећени лишени слободе и када су људске вредности као што су част, достојанство, самопоштовање у највећој опасности.

Оптужени Жељко Маричић је ***повређивао телесни интегритет оштећених*** тако што је [redacted] просторијама основне школе у Кључу ударао у леђа, у ребра, у кичму, у седални део, палицом и ногама на којима је имао војничке чизме, услед чега је оштећени трпео болове због којих се онесвестио, истог је у аутобусу ударао у тело шакама и ногама на којима је имао војничке чизме, као и његовом главом по седишту аутобуса, да би га затим убо ножем у леви доњи део леђа и окретао забодени нож, услед чега је потекла крв и на том месту остао ожиљак код оштећеног, услед који радњи оптуженог је оштећени изгубио свест. Затим је оштећеног [redacted], приликом спровођења кроз шпалир из просторија наведене школе ка аутобусу, палицом ударио у десну руку, услед чега је рука отекла и била модра, оштећеног [redacted] је ударао ногама у слабине, а оштећеног [redacted] ударио ногом на којој је била чизма у лице, услед чега му је потекла крв из ушију, уста и носа.

Конкретна радња повређивања телесног интегритета оштећених садржи све елементе кршења норми Међународног хуманитарног права које дефинишу повреду телесног интегритета као напад на физички интегритет жртве уз наношење тешких телесних патњи и болова без обзира на врсту и степен наношења телесне повреде.

Имајући у виду да је оптужени у својој одбрани истицао да је у критичном периоду био у алкохолисаном стању, те да се и не може сетити великог броја ствари које му се у овом поступку стављају на терет, суд је ценио налаз и мишљење сталног судског вештака [redacted], психијатра, од 02.03.2020. године, као и исказ дат на главном претресу из кога произилази да се оптужени у време извршења кривичног дела које му се у овом поступку ставља на терет, налазио у фази алкохолне зависности и у стању алкохолне опијености, те да су његове способности да схвати значај свог дела, као и могућности управљања поступцима биле смањене до степена битног, али не и битно, при ком налазу и мишљењу је остао и приликом испитивања на главном претресу од 03.06.2020. године. Суд је прихватио као стручан и аргументован налаз и мишљење судског вештака др Бранка Мандића, који је дат од стране стручног лица и у свему у складу са правилима науке и струке.

Оцењујући ***психички однос*** опт. Маричић Жељка према извршеном кривичном делу, суд је закључио да је био свестан свог дела, да је хтео извршење кривичног дела и да је кривично дело извршио са ***директним умишљајем*** као обликом виности. При томе суд је имао у виду да је урачунљивост била смањена, али не битно, односно да су његове способности да ехвати значај свог дела као и могућност управљања поступцима биле смањене до степена битног али не и битно. Наиме, оптужени је радње предузимао свестан како својих поступака, тако и њихових последица, хтео је да према цивилима нечовечно поступа, да им наноси велике патње и повреде телесног интегритета, хтео је извршење дела као и наступеле последице. Оптужени Маричић Жељко не мора бити свестан да својим поступцима крши међународно право, с обзиром на то да повреда међународног права у опису предметног кривичног дела представља објективни услов за постојање инкриминације.

Чињеница да је опт. Жељко Маричић конзумирао алкохол у великим количинама када се погоршало зравствено стање његовог сина, који болује од епилепсије и аутизма, а када је почео рат стално се и опијао утврђена је из исказа његове супруге сведока [redacted] чији исказ је у том делу суд прихватио као искрен, уверљив и истинит.

Подводећи утврђено чињенично стање, као и психички однос оптуженог према извршеном кривичном делу под правну норму, односно вршећи правну квалификацију, суд је закључио да се у радњама оптуженог Маричић Жељка стичу сва субјективна и објективна обележја извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 Кривичног закона Савезне Репубике Југославије (КЗ СРЈ), јер се ради о најблажем закону који се у конкретном случају мора применити.

Након детаљно спроведеног доказног поступка, ***правном анализом*** напред утврђеног чињеничног стања, суд је утврдио да је оптужени Жељко Маричић кршећи одредбу члана 3 став 1 тачка а) и с) Женевске конвенције о заштити цивилних лица за време рата од 12.08.1949. године, (IV Женевска конвенција) и одредбу члана 4 став 1 и став 2 тачка а), Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), нечовечно поступао, наносећи оштећеним лицима велики физички бол и психичке патње које су последица повреде телесног интегритета и здравља, извршивши на тај начин и понижавање људског достојанства оштећених лица који су приликом предузимања радњи

оптуженог према њима, били беспомоћни, с обзиром на околности у којима су се налазили, на начин што је крајем маја 1992. године, односно 30 или 31. маја, након што је од стране војске и милиције Српске Републике Босне и Херцеговине лишен слободе већи број цивила-мушкараца бошњачке националности из насеља Велагићи, Пудин Хан, Саница, Красуље, те још неколико насеља са подручја Општине Кључ и након што су ова лица спроведена у просторије Основне школе „Никола Мачкић", у Кључу, међу којима су били сведоци оштећени [redacted], окривљени је према истима нечовечно поступао, тако што их је у просторијама наведене школе, у шпалиру који је формиран до аутобуса и у аутобусу физички тешко злостављао, тукући их свом силином рукама, ногама на којима је имао војничке чизме, палицом и другим предметима по телу, упућујући при томе претње и увреде, на тај начин што је окривљени оштећеног [redacted] у просторијама наведене школе ударао у леђа, у ребра, у кичму, у седални део, палицом и ногама на којима је имао војничке чизме, те је наведени оштећени услед тога трпео болове због којих се онесвестио, затим је окривљени док је оштећени спровођен кроз шпалир грађана српске националности од просторија наведене школе до аутобуса, а пре уласка у аутобус, истог ударао у тело шакама, палицом и ногама на којима су биле војничке чизме, након чега је окривљени ушао у аутобус за оштећеним, где је наставио да га удара у тело шакама и ногама на којима је имао војничке чизме и такође је ударао главом оштећеног по седишту аутобуса, обраћајући му се речима: "Маму ти јебем усташку, сад ћу да ти покажем", те је оштећени да би избегао ударце и услед болова покушао да се сакрије испод седишта у аутобусу, да би затим окривљени оштећеног убо ножем у леви доњи део леђа и окретао забодени нож, услед чега је потекла крв и на том месту остао ожиљак код оштећеног, те је услед наведених радњи окривљеног оштећени изгубио свест, при чему је окривљени такође када је оштећени [redacted] спровођен кроз шпалир из просторија наведене школе ка аутобусу, палицом ударио истог у десну руку, услед чега је рука отекла и била модра, затим је окривљени оштећеном [redacted] у просторијама наведене школе ставио бајонет под грло, рекао му да ће му сећи уши и "Сенаде, неће те Хилмо препознати, кољем те у заходу у шест навече", ударао га ногама у слабине, а после неког времена од наведеног, окривљени је потражио оштећеног у наведеним просторијама и питао "Кад те кољем", на шта је оштећени морао да одговори из страха: "У шест", при томе је окривљени оштећеног и другим присутним цивилима псовао турску и балијску мајку и децу, говорећи да ће за једног Србина бити убијено триста Турака, при чему је окривљени такође, оштећеног [redacted] у просторијама наведне школе најпре претресао и одузео му новац, сат и документа, да би после неког времена наведени оштећени био прозван и морао да приђе до зида просторије где се налазио окривљени, када му је наређено да се окрене према зиду, након чега је ударан, те када је од удараца оштећени пао, одведен је у салу наведене школе, где му је после неког времена пришао окривљени и ударио га ногом на којој је била чизма у лице, услед чега му је потекла крв из ушију, уста и носа, а затим је окривљени након наведеног, дошао и у просторије основне школе у Ситници, где су из Кључа одвожени оштећени и присутнима рекао да им јебе мајку балијску, усташку и да је ово српска земља, да ће их протерати са те земље и да се никада неће вратити, те је услед наведених поступака окривљеног код оштећених лица наступило трепљење снажних телесних и душевних патњи.

С обзиром на све напред наведено, суд је несумњиво утврдио да је оптужени поступао у свему како је то описано у изреци пресуде и његове радње је правно

квалификовао као кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ.

Како није било околности које би искључивале кривичну одговорност оптуженог Жељка Маричића, суд га је огласио кривим и осудио на казну по закону.

Како је опт. Жељко Маричић оглашен кривим да је предметно кривично дело извршио крајем маја 1992. године, односно 30. или 31. маја, те како се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења дела, а одредбом чл. 4 ст. 2 Закона о изменама и допунама КЗ СРЈ одређено је да ће се ако је после извршења кривичног дела измењен закон једном или више пута применити закон који је блажи по учиниоца.

Приликом одлучивања и одмеравања врсте и висине кривичне санкције према оптуженом кога је суд огласио кривим, примењен је КЗ СРЈ и одредба члана 142 став 1 овог Закона, онако како је то квалификовано и у оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТО 8/18 од 27.11.2018. године, која је прецизирана дана 12.06.2020. године, налазећи да је овај закон блажи од закона који је важио у време извршења дела и одредбе члана 142 КЗ СФРЈ. Ово стога што је Законом који је важио у време извршења дела за наведено дело била запрећена казна затвора од пет година или смртна казна док је одредбом члана 142 КЗ СРЈ („Службени лист СРЈ" број 37/93) за наведено дело запрећена казна затвора од пет година или затвор од 20 година.

Полазећи од опште сврхе кривичних санкција, сврхе кажњавања и граница казне прописане законом за кривично дело за које је оптужени оглашен кривим, суд је имао у виду све околности из члана 41 КЗ СРЈ које утичу да казна буде мања или већа.

Одлучујући о кривичној санкцији, суд је ценио све ***олакшавајуће и отежавајуће*** околности на страни оптуженог Жељка Маричића.

Од олакшавајућих околности на страни оптуженог суд је ценио делимично признање извршења кривичног дела, имао у виду да је урачунљивост била смањена до степена битно, али не и битно, изражено жаљење у својој завршној речи, његове породичне прилике, чињеницу да је ожењен, отац двоје пунолетне деце, од којих једно дете - син, болује од тешког облика епилепсије и аутизма из ког разлога је и лишен пословне способности и да је оптужени постављен за његовог старатеља.

Од отежавајућих околности суд је на страни оптуженог ценио тежину извршеног кривичног дела и наступеле последице, као и укупан број оштећених. Суд је имао у виду да је према извештају из КЕ оптужени осуђиван и [redacted].

Приликом одмеравања казне суд није ценио као отежавајућу околност понашање оптуженог након извршења кривичног дела, имајући у виду протек времена од извршења кривичног дела, а посебно да се ради о брисаној осуди.

Од отежавајућих околности суд је ценио понашање оптуженог након извршења кривичног дела, а наиме да је осуђиван пресудом Општинског суда у Сремској Митровици због кривичног дела из чл. 230 ст. 1 КЗ РС којом му је изречена условна осуда и то казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци, са роком проверавања од 2 (две) године и новчана казна.

Суд је имао у виду да је оптужени Маричић Жељко [redacted] године због кривичног дела из [redacted] казна плаћена, [redacted] те по оцени суда имајући у виду да ова пресуда није призната у складу са позитивним прописима нашег права, наиме није призната у складу са одредбама чл. 86 до 96 Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, то је суд приликом одмеравања казне није ценио као отежавајућу околност.

Ценећи све околности од утицаја на одмеравање казне суд је олакшавајућим околностима на страни опт. Маричић Жељка придао значај особито олакшавајућим оконостима налазећи да се и ублаженом казном сходно чл. 42 и 43 КЗ СРЈ може постићи сврха кажњавања из чл. 33 КЗ СРЈ, те је одмерио казну испод границе прописане законом за ово кривично дело и опт. Маричић Жељка осудио на казну затвора у трајању од 2 (две) године налазећи да је овако изречена казна сразмерна тежини извршеног кривичног дела, проузрокованим последицама, степену кривичне одговорности оптуженог и да се показује нужном, неопходном и довољном за остваривање сврхе кажњавања из чл. 33 КЗ СРЈ. Изречена казна представља између осталог и неопходну друштвену осуду за извршено кривично дело.

Суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале доказе који су изведени на главном претресу, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој кривично правној ствари, па их није посебно образлагао.

Суд је изоставио из диспозитива пресуде као недоказане радње описане у прецизираном оптужном акту, које су стављене на терет оптуженом Жељку Маричићу у односу на оштећеног [redacted] налазећи да није доказано на неусимњив начин да је опт. Маричић Жељко учинио предметне радње. Наиме, опт. Маричић Жељку стављено је на терет прецизираном оптужницом да је: „када је оштећени Салиховић Латиф из просторија наведене школе спроведен у аутобус, оштећеног најпре затвореног шаком ударио у леви део вилице, а затим кундаком између врата и плећа“.

Сведок [redacted] у свом исказу у истрази истиче да не може са сигурношћу да тврди да ли га је тукао Маричић Жељко, а сећа се само да је у једном тренутку када су из основне школе спровођени ка аутобусима, чуо да се један од полицајаца обратио Маричић Жељку и рекао због чега га се боји, и да је након тога задобио тежак ударац у пределу главе, када је мислио да му је разбијена вилица, међутим није видео да ли га је у том тренутку ударио Маричић Жељко или полицајац

који је раније са Маричић Жељком разговарао. На главном претресу мења исказ и наводи да га је опт. Маричић Жељко ударио шаком у пределу леве вилице и онда га је ударио кундаком између врата и плећа. Након што је суд предочио сведоку исказ који је дао у истрази у делу где је навео да не може да тврди да ли га је те прилике тукао опт. Маричић Жељко, сведок је навео: „не знам шта да кажем, а шта ја знам то је било толико година прошло, могуће је, по мојој претпоставци да он није могао проћи полицајац крај њега пошто је био пун аутобус значи могао је само да буде он.... да ли је ударио полицајац или он било ко, знам да сам тучен..., нек он рече мени сад ко је, ево ја га питам ко човека".

Оптужени Маричић Жељко у својој одбрани категорички је тврдио да није тукао [redacted]

Оцењујући исказе сведока [redacted] у погледу овог догађаја, суд је нашао да се из наведених исказа не може на поуздан начин утврдити да је управо опт. Маричић Жељко предузео радње које су му стављене на терет, а на штету [redacted] Током поступка нико од испитаних сведока не спомиње да је видео да је опт. Маричић Жељко на начин у прецираном оптужном акту и да је ударио [redacted] па је суд описане радње стављене на терет опт. Маричић Жељку а у одиосу на [redacted] изоставио из диспозитива пресуде.

Наиме, све наведене околности по оцени суда доводе до закључка да изведеним доказима није са сигурношћу доказано да је опт. Жељко Маричић сведока оштећеног [redacted] најпре затвореном шаком ударио у леви део вилице, а затим кундаком између врата и плећа, па је суд применом начела in dubio pro reo - у сумњи у корист оптуженог тај део оптужбе изоставио из чињеничног описа дела као недоказан.

Суд је у оквиру својих законских овлашћења делимично изменио чињеничне наводе прецизираног оптужног акта, тако што је изведеним доказима током поступка утврдио из налаза и мишљења судског вештака прим. [redacted] да је прегледом оштећеног [redacted] уочен ожиљак у пределу леве слабинске регије промера 1,50цм х 0,2цм, без назнаке да је трајан, па је у том смислу изоставио из чињеничног описа „трајан". Такође из чињеничног описа прецизираног оптужног акта суд је изоставио наводе „у леђа", имајући у виду да је из исказа сведока оштећеног [redacted] суд утврдио да је опт. Жељко Маричић оштећеног ударио палицом у десну руку, а не у леђа, а све како је то претходно образложено.

На основу члана 258 став 4 ЗКП-а оштећени су за остваривање имовинско-правног захтева упућени на парницу, јер нису определили висину траженог имовинско-правног захтева.

На основу члана 264 став 4 ЗКП-а оптужени Жељко Маричић је ослобођен од дужности накнаде трошкова кривичног поступка, будући да је суд нашао да би плаћањем трошкова кривичног поступка била доведена у питање егзистенција оптуженог и његове породице.

Суд је приликом доношење одлуке имао у виду и остале доказе који су изведени на главном претресу, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој кривичној ствари, па их није посебно образлагао.

Са свега изнетог одлучено је као у изреци пресуде.

ЗАПИСНИЧАР
Наташа Арсић

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Винка Бераха Никићевић

ПРАВНА ПОУКА:
Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, а преко овог суда.

ДН-а:

1. ТРЗ - КТО 8/18
2. Оптуженом Жељку Маричићу
3. Бранноцу оптуженог

Судија,

1 пресуда 1 дост. - ТРЗ
1 пресуда 1 пов. - окрив.
1 пресуда, 1 пов. - бранноцу
ех: 06.02.20.